

**Recreatieschap
Twente**

**Jaarstukken
2024**

Voorwoord

Geachte lezer,

Allereerst wil ik mijn dank uitspreken naar de hardwerkende medewerkers van het Recreatieschap Twente, de vele vakantiekrachten die ons in de zomer helpen op de recreatieparken in Twente en de vele vrijwilligers die zich inzetten op de mooie Routenetwerken in Twente. Dankzij hun inzet en toewijding kunnen we recreatie en de vele routes in Twente op een hoog niveau houden en blijven verbeteren.

Daarnaast wil ik de 14 Twentse gemeenten enorm bedanken voor het vertrouwen dat zij in ons hebben om dit werk voor hen te mogen doen. Het Recreatieschap is er immers voor en van de Twentse gemeenten, voor onze inwoners.

Ook dit jaar presenteren wij u, met een flinke dosis Twentse trots, de jaarrekening van het Recreatieschap Twente over het jaar 2024.

Het afgelopen jaar heeft in het teken gestaan van verandering en herstructurering binnen onze organisatie. Begin 2024 heeft het bestuur de nieuwe visie op de parken vastgesteld en daarbij de keuze gemaakt om het fundament op orde te krijgen en te houden. Dit betekent geen hogere ambities, maar het streven naar zo veel mogelijk (maatschappelijke) waarde-creatie met het huidige, door de 14 Twentse gemeenten beschikbaar gestelde budget. Het veranderen van de organisatie was een wezenlijk onderdeel van dit sterke fundament. Door intern de zaken op orde te krijgen, kunnen wij bouwen aan mooie producten buiten, voor onze gasten van de recreatieparken en de gebruikers van de Routenetwerken.

We hebben bewuste keuzes gemaakt om onze begroting en organisatie efficiënter en logischer in te richten. Dit betekende dat we een pas op de plaats hebben gemaakt met investeringen, zodat we eerst de interne processen konden optimaliseren. Deze veranderingen hebben geleid tot meer overzicht, een efficiëntere werkwijze en een heldere taakverdeling. Dit alles draagt bij aan meer transparantie, zowel intern als naar buiten toe.

Hoewel deze koerswijziging heeft geresulteerd in een financieel positief jaar, moeten we benadrukken dat deze zwarte cijfers geen structurele meevallers zijn. De investeringen die we in 2024 hebben uitgesteld, zullen in de komende jaren alsnog moeten worden gedaan. Dit betekent dat de huidige balans geen garantie biedt voor toekomstige overschotten, maar eerder een weerspiegeling is van de strategische keuzes die we het afgelopen jaar hebben gemaakt.

Ondanks de interne veranderingen hebben we ook in 2024 weer vele gasten mogen verwelkomen op onze recreatieparken en routes. We zijn trots op de bijdrage die we leveren aan het recreatieve aanbod in Twente en blijven ons inzetten om de kwaliteit en beleving van onze voorzieningen te waarborgen en te verbeteren. Dit kunnen wij alleen met de steun van de 14 Twentse gemeenten, de ondernemers op onze recreatieparken en de miljoenen bezoekers die genieten van ons prachtige Twentse landschap.

We nodigen u uit om deze jaarrekening met interesse door te nemen en samen met ons vooruit te kijken naar een toekomst waarin we blijven investeren in de recreatiemogelijkheden van Twente.

Met vriendelijke groet,

Bart-Jan Harmsen, Secretaris/directeur Recreatieschap Twente

Voorwoord	2
1. Jaarrekening in één oogopslag	4
2. Inleiding	6
3. Programmaverantwoording	8
3.1 Programma Vrijtijdseconomie	8
3.2 Programma Recreative Voorzieningen	9
4. Paragrafen	14
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	14
4.1.1 Financiële Kengetallen.....	15
4.2 Onderhoud kapitaalgoederen.....	17
4.3 Bedrijfsvoering.....	18
4.4 Verbonden partijen.....	20
4.5 Financiering.....	20
4.6 Openbaarheidsparaaf.....	21
5. Specificatie herkomst baten en besteding lasten	23
6. Jaarrekening	25
7. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	26
7.1 Toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening	27
7.1.1 Analyse van de belangrijkste ontwikkelingen die het resultaat hebben veroorzaakt.....	27
7.1.4 Analyse begrotingsrechtmatigheid.....	32
7.1.5 Overzicht van begrote en gerealiseerde baten en lasten per taakveld	34
7.1.6 Wet Normering Topinkomens	35
7.1.7 Rechtmatigheidsverantwoording.....	37
8 Balans en de toelichting	39
8.3 Balans per 31-12-2024.....	39
8.2 Grondslagen voor resultaat en waardebeoordeling	40
8.3 Toelichting op de balans per 31-12-2024	42
8.4 Belangrijkste niet uit de balans blijvende verplichtingen.....	49
9. Gebeurtenissen na balansdatum	49
10. Overige gegevens	49
10.1 Controleverklaring accountant (volgt)	49
11. Bijlagen	50
Bijlage 1 Totaal begrote gemeentelijke bijdrage en resultaat 2024 per gemeente.....	50
Bijlage 2 Aard en reden reserves.....	51
Lijst van figuren en tabellen	
Figuur 1 indeling jaarstukken.....	6
Tabel 1 Beschikbare weerstandscapaciteit	15
Tabel 2 Kengetallen.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Tabel 3 Overzicht aantal medewerkers en fte's	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Tabel 4 Incidentele Baten	31
Tabel 5 Overzicht WNT	35
Tabel 6 Leden bestuur per ultimo 2024.....	36
Tabel 7 Totaal in rekening gebrachte Gemeentelijke Bijdrage	50

1. Jaarrekening in één oogopslag

Baten en lasten op hoofdlijnen

De jaarrekening heeft betrekking op alle uitgaven en inkomsten in 2024. Dit betreft onder andere inkomsten voor:

1. producten die gefinancierd worden uit de gemeentelijke bijdrage;
2. bijdragen van overige overheden (projecten);
3. inkomsten uit betaald parkeren op de recreatieparken;
4. inkomsten uit huren en erfpachten;
5. inkomsten uit evenementen;
6. inkomsten uit verkoop van routekaarten.

Baten	Bedrag (€)
Gemeentelijke bijdrage	3.935.000
Gemeentelijke bijdrage in projecten	686.000
Parkeergelden	475.000
Huur- en erfpachtopbrengsten	476.000
Overige opbrengsten	275.000
Evenementen	168.000
Overige inkomsten	68.000
Rente	48.000
Storting reserve	15.000
Bijdrage overige Overheid	12.000
Totaal	6.156.000

Lasten	Bedrag (€)
Salarissen en overige vergoedingen	1.382.000
Inhuur en tijdelijk (sociale werkverbanden)	1.209.000
Subsidies en overdrachten	743.000
Onderhoud	676.000
Gebouwen, terreinen en voertuigen	410.000
Dotaties reserves	632.000
Afschrijvingen	388.000
Overige kosten	167.000
Dotaties voorzieningen	191.000
Rente	95.000
Verzekeringen	60.000
ICT	51.000
Totaal	6.004.000

Ontwikkeling begroting 2024

De programmabegroting 2024 is in juli 2023 door het bestuur vastgesteld. In 2022 en 2024 is het visiedocument met betrekking tot de Routenetwerken respectievelijk de recreatieparken vastgesteld waarmee (financieel) invulling kan worden gegeven aan de verdere toekomst van zowel de recreatieparken als routenetwerken.

In één oogopslag

Hieronder treft u een overzicht aan van het gerealiseerde resultaat per programma.

Programma's bedragen X € 1.000	Totaal baten	Totaal lasten	Gem. bijdrage	Gereel. saldo van baten en lasten	Saldo Mutatie reserves	Resultaat na reguliere mutatie reserves	Mutatie reserves (egal. res.)	Gereel. resultaat
Recreatieve Voorzieningen	2.206	4.634	3.200	773	617-	156	0	156
Vrijtijdsconomie	-	738	734	4-	-	4-	0	4-
Gerealiseerd resultaat	2.206	5.372	3.935	769	617-	152	-	152

Resultaat 2024

Het gerealiseerde resultaat bedraagt circa € 152.000. In de jaarrekening is een gedetailleerde analyse opgenomen van de afwijkingen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Formatie/Bezetting in fte per 1.000 inwoners	0,03	0,03	0,03	0,03	
Apparaatskosten in kosten per inwoner	€ 4,08	€ 3,40	€ 4,50	€ 3,14	Geen gegevens beschikbaar
Externe inhuur als % kosten van totale loonsom plus kosten inhuur externen	43,4%	35,4%	34,4%	35,6%	
Overhead in % van totale lasten	14,2%	16,0%	17,3%	16,8%	

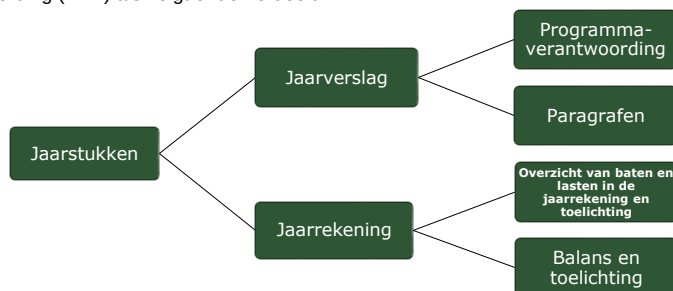
Toelichting

De apparaatskosten zijn hoger dan voorzien door de verhoogde kosten uit voornamelijk energie, software en adviesbureaus. De externe inhuur is ten opzichte van de begroting hoger omdat in de begroting de verhoogde bijdrage voor routenetwerken was geraamd als onderhoud. In 2024 is hierin meer inzicht gekomen en is gebleken dat de inzet van Coöperatie Centroide deels onder externe inhuur hoort. De overhead is iets lager omdat de totale lasten door prijsstijgingen lager zijn dan kon worden voorzien.

2. Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken van Recreatieschap Twente. Hierin beschrijven we hoe het afgelopen jaar verlopen is, zowel wat betreft de beleidsuitvoering als de bijbehorende financiële effecten.

De jaarstukken zijn conform de meest recente ontwikkelingen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) als volgt onderverdeeld:

Figuur 1 indeling jaarstukken

Conform het hierboven gepresenteerde overzicht bestaan de jaarstukken uit twee delen:

- Het jaarverslag met daarin de programmaverantwoording met de paragrafen; en
- De jaarrekening met daarin het overzicht van baten en lasten en de balans met bijbehorende toelichtingen.

Jaarverslag

Programmaverantwoording

In dit hoofdstuk beschrijven we per programma de uitgevoerde activiteiten die in 2024 hebben bijgedragen aan de (mate van) realisatie van onze ambities en de ontwikkeling van de bijbehorende indicatoren. In de programmaverantwoording geven we antwoord op de drie W-vragen:

Wat hebben we bereikt?

Hier wordt vermeld in welke mate we geslaagd zijn het gewenste resultaat te bereiken.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Hier zijn de projecten, activiteiten en kernindicatoren vermeld om de ambities te bereiken.

Wat heeft het gekost?

Hier worden de budgettaire effecten vermeld waarin we een onderscheid maken tussen de begrote baten en lasten voor wijziging, -na wijziging en de gerealiseerde baten en lasten.

Om de programmaverantwoording sneller te kunnen scannen werken we met een verkeerslichtrapportage die rechts naast de ambities weergegeven is. Voor het aangeven van de status van kleuren is de volgende richtlijn gehanteerd:

- **Groen:** we hebben gepresteerd (of zelfs beter dan dat) wat we in de programmabegroting hebben aangegeven.
- **Oranje:** we hebben gedeeltelijk gepresteerd wat we in de programmabegroting hebben aangegeven.
- **Rood:** we hebben **niet** gepresteerd wat we in de programmabegroting hebben aangegeven.

Voor gedetailleerde informatie over de te bereiken ambities en de voorgenomen activiteiten om deze ambities te bereiken verwijzen wij u naar de Programmabegroting 2024.

Paragrafen

In de paragrafen komen de onderwerpen aan de orde die van belang zijn om inzicht te krijgen in de benoemde beleidslijnen zoals opgenomen in de programmabegroting. De focus daarbij is gericht op belangrijke beheersprocessen en het beleid dat daaraan ten grondslag ligt.

U vindt hier de verantwoording over de volgende beheersmatige onderwerpen:

- [weerstandsvormogen en risicobeheersing](#);
- [onderhoud kapitaal goederen](#);
- [verbonden partijen](#);
- [bedrijfsvoering](#);
- [financiering](#);

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en toelichting

In dit hoofdstuk zijn diverse financiële overzichten opgenomen met vergelijkende cijfers. Hier presenteren wij in feite op een andere wijze de cijfers die zijn opgenomen in de programmaverantwoording onder het kopje "Wat heeft het gekost?" en enkele aanvullende (verplichte) financiële overzichten.

Balans en toelichting

Het laatste onderdeel gaat in op onze financiële positie aan de hand van de balans met een toelichting.

Wij wensen u veel leesplezier!

3. Programmaverantwoording

3.1 Programma Vrijtijdseconomie

Inleiding

In 2024 heeft Twente Marketing voortgebouwd op het fundament dat in 2023 is gelegd om de ambitie uit de visie 'Perspectief Vrijtijdseconomie Twente 2030' te realiseren. Dit jaar markeerde een verdere integratie van de vrijetijdseconomie binnen de bredere economische strategie van Twente, waarbij recreatie en toerisme niet langer als afzonderlijke sectoren worden beschouwd.

De focus is verschoven van louter toeristische promotie naar een holistische benadering waarin de vrijetijdseconomie bijdraagt aan de grote maatschappelijke opgaven van Twente. Twente Marketing fungeert als 'destinatiemanagementorganisatie' die samenwerking stimuleert tussen diverse sectoren en stakeholders. De nadruk ligt op het verbeteren van het leef- en vestigingsklimaat voor huidige en toekomstige inwoners, met bezoekers als katalysator voor positieve ontwikkelingen. Het aantrekken van doelgroepen die economische en sociale waarde toevoegen, zoals millennials, is hierbij essentieel.

Deze strategische koers draagt bij aan het verhogen van het 'Bruto Twents Geluk' en versterkt de identiteit en trots van de regio. Door verhalen over het rijke verleden van Twente, zoals die van de Tubanti en de textielindustrie, te ontsluiten en te verbinden, wordt een aantrekkelijk vrijetijdsaanbod gecreëerd voor zowel bewoners als bezoekers.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Perspectief Vrijtijdseconomie Twente 2030	Bestuur Recreatieschap Twente/Twente Marketing	30 september 2022
Programma Gastvrij Overijssel 2020-2023	Gastvrij Overijssel	maart 2016
Marketingcommunicatieplan Marketing Oost/Twente Marketing 'Stimulatie van de vrijetijdseconomie Twente'	Bestuur Recreatieschap Twente	18 januari 2022

Realisatie ambities

1. Het versterken van de Twentse economie, waar de vrijetijdseconomie een belangrijk onderdeel van is. Het marketingcommunicatieplan draagt hiertoe bij en heeft als doel het aantal toeristen en de toeristische bestedingen in Twente te verhogen.	Status
Wat hebben we bereikt? In 2024 heeft de vrijetijdseconomie in Twente een opmerkelijke groei doorgemaakt. Ondanks een lichte afname van het aantal Nederlanders dat in eigen land op vakantie ging, steeg het aantal overnachtingen in Nederlandse logiesaccommodaties met meer dan 4% ten opzichte van 2023. Deze groei werd voornamelijk gedreven door een toename van binnenlandse toeristen met 5%, terwijl het aantal buitenlandse toeristen met ruim 3% toenam. In Twente werd deze positieve trend weerspiegeld in een stijging van het aantal gasten en overnachtingen. Hotels in de regio noteerden een significante toename, wat bijdroeg aan een algehele groei van de sector. De totale bestedingen door toeristen namen eveneens toe, wat resulteerde in een versterking van de regionale economie. Deze ontwikkelingen onderstrepen het belang van de vrijetijdseconomie voor Twente. De voortdurende samenwerking tussen de 14 Twentse gemeenten en lokale ondernemers heeft bijgedragen aan deze positieve resultaten. Gezamenlijke investeringen en een geïntegreerde benadering van destinatieontwikkeling en promotie hebben geleid tot een aantrekkelijker aanbod voor zowel bewoners als bezoekers. In 2024 blijft Twente Marketing zich inzetten voor het versterken van de regionale vrijetijdseconomie. Door middel van gerichte campagnes en strategische samenwerkingen	

Programmaverantwoording

wordt gestreefd naar duurzame groei en het verhogen van het 'Bruto Twents Geluk'. De focus ligt op het aantrekken van bezoekers die een positieve bijdrage leveren aan de economische en sociale ontwikkeling van de regio.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

In 2024 hebben we verdere stappen gezet in de implementatie van de nieuwe positionering "Vrij zijn in Twente" binnen onze marketing- en communicatieactiviteiten. Na de eerste aanpassingen in 2023, zoals het redesign van basismiddelen en de eerste online activaties, hebben we dit jaar de campagne verder uitgerold en versterkt via gerichte socialmedia-acties en samenwerkingen met regionale en landelijke partners.

Om deze ontwikkeling duurzaam voort te zetten, blijven we ons richten op de uitgangspunten van Perspectief Vrijtijdseconomie Twente 2030. Deze visie blijft leidend bij het aanscherpen van onze strategie en het verder positioneren van Twente als aantrekkelijke bestemming voor zowel bewoners als bezoekers.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Vrijtijdseconomie	Realisatie			Begrotingsjaar na wijziging			Begrotingsjaar voor wijziging		
	2024			2024			2024		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bedragen in x € 1.000									
Programma excl. Overhead	0	738	-738	0	734	-734	0	734	-734
Overhead	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal incl. Overhead	0	738	-738	0	734	-734	0	734	-734
Treasury	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gemeentelijke bijdrage	734	0	734	734	0	734	734	0	734
Subtotaal incl. algemene dekkingsmiddelen	734	738	-4	734	734	0	734	734	0
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal incl. mut. reserves	734	738	-4	734	734	0	734	734	0

3.2 Programma Recreatieve Voorzieningen

Inleiding

In 2024 heeft onze organisatie zich gericht op het versterken van de interne structuur en het optimaliseren van processen om een solide basis te leggen voor toekomstige ontwikkelingen. Deze focus op herstructurering was noodzakelijk om maximale (maatschappelijke) waarde-creatie te realiseren binnen het huidige budget dat door de 14 Twentse gemeenten beschikbaar is gesteld. Het optimaliseren van interne processen en het verkrijgen van meer inzicht in de baten en lasten van Recreatieschap Twente waren hierbij belangrijke pijlers.

Een van de belangrijkste stappen was de gezamenlijke inkoop voor Recreatieschap Twente. Door talrijke succesvolle aanbestedingen hebben we meer grip gekregen op het inkoopproces en kunnen we efficiënter opereren. Deze aanpak heeft geleid tot een efficiëntere werkwijze, meer overzicht en een duidelijke taakverdeling, wat bijdraagt aan verhoogde transparantie binnen de organisatie en naar onze partners.

Daarnaast hebben we een steeds robuustere positie weten te verwerven na de ontvlechting van Regio Twente. Ondanks de uitdagingen die gepaard gaan met een kleine gemeenschappelijke regeling, staat er een vaste groep medewerkers die trots is op wat er gezamenlijk is bereikt. Hun toewijding en inzet zijn essentieel gebleken voor het succes van onze organisatie.

Programmaverantwoording

Een bijzonder hoogtepunt in 2024 was de daadwerkelijke start met de revitalisering van de Routenetwerken in Twente. Na een intensieve voorbereidingsperiode is de visie hiervoor in 2022 unaniem vastgesteld door het bestuur en de Twentse gemeenteraden. In 2024 zijn we voortvarend aan de slag gegaan om de regio nog beter te ontsluiten voor recreanten en bezoekers. De eerste mooie resultaten van deze inspanningen zijn inmiddels zichtbaar op de vele routes in Twente, waar de kwaliteit en beleving merkbaar zijn verbeterd.

Het weerbeeld van de zomer van 2024 had een gematigde invloed op het bezoek aan onze recreatieparken. Ondanks het tegenvallende warme weer en zonneschijn vielen de bezoekersaantallen uiteindelijk toch mee. De overvloedige regenval in juli, met 353 mm neerslag, zorgde voor een merkbaar rustiger maand, terwijl augustus met warm en droog weer voor herstel zorgde. Hierdoor hebben wij, ondanks het mindere weer in juli, toch een goede zomer gedraaid.

Deze zomer benadrukt de afhankelijkheid van onze recreatieparken van gunstig weer. Daarom is het belangrijk om de komende jaren meer in te zetten op een jaar rond aanbod van (speel)voorzieningen, zodat bezoekers ook op minder mooie dagen blijven komen.

We blijven ons inzetten voor de kwaliteit en beleving van onze voorzieningen en danken de 14 Twentse gemeenten, de ondernemers op onze recreatieparken en de miljoenen bezoekers die jaarlijks genieten van het prachtige Twentse landschap voor hun onmisbare bijdrage.

Kader stellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Visie Routenetwerken Twente	Bestuur Recreatieschap Twente	7 december 2022
Visie Recreatieparken Twente	Bestuur Recreatieschap Twente	8 februari 2024
Koersdocument Recreatieschap	Bestuur Recreatieschap Twente	4 april 2024

Realisatie ambities

1. Stimuleren van een veilig en zo intensief mogelijk gebruik van de recreatieparken en het verbeteren van het financiële rendement van de recreatieparken.	Status
Wat hebben we bereikt? Recreatieparken Uit een bezoekersonderzoek uit 2022 is gebleken dat de drie Twentse recreatieparken gezamenlijk circa 1,5 miljoen bezoeken trekken. Ook in 2024 blijkt dat de populariteit van Het Rutbeek, Het Hulsbeek en Het Lageveld onverminderd groot is. Hiermee leveren de drie recreatieparken een aanzienlijke bijdrage aan het Twentse vertier en vermaak, zowel voor de Tukker zelf als voor toeristen die Twente ontdekken. Het Recreatieschap Twente blijft zich inzetten om een warm welkom te bieden aan alle bezoekers van de recreatieparken. Of je nu een lokale inwoner bent of een toerist, ongeacht achtergrond of inkomen, de parken zijn vrij toegankelijk voor iedereen. Hierdoor zijn de recreatieparken niet alleen plekken van ontspanning en plezier, maar ook van inclusie en saamhorigheid. In een tijd waarin de drukte van het dagelijks leven soms overweldigend kan zijn, bieden onze parken een welkome ontsnapping en gelegenheid tot ontspanning. Of je nu wilt wandelen, fietsen, een festival bezoekt of simpelweg wilt genieten van het landschap, de Twentse recreatieparken zijn dé plek waar Tukkers en bezoekers van buiten de regio zich kunnen verbinden met de prachtige Twentse omgeving. De vraag naar recreatiemogelijkheden in Twente blijft gestaag groeien. Deze toegenomen behoefte aan groene recreatieruimte weerspiegelt een groeiend bewustzijn van het belang van ontspanning in de buitenlucht. Tegelijkertijd brengt deze groeiende vraag een toenemende druk met zich mee op de natuurlijke gebieden in de regio. Het vinden van een zorgvuldig evenwicht	

tussen het behoud van de natuurlijke schoonheid van Twente en het voldoen aan de recreatieve behoeften van de bevolking vereist dan ook continue planning en beheer.

Daarnaast groeit de aandacht voor gezondheid en welzijn, wat de vraag naar recreatiemogelijkheden die bijdragen aan een actieve levensstijl stimuleert. De Twentse recreatieparken spelen hierin een essentiële rol door diverse activiteiten en voorzieningen te bieden die zowel lichaam als geest ten goede komen. Door te investeren in recreatieve infrastructuur die gezonde levensstijlen ondersteunt, voorzien we niet alleen in de behoeften van de bevolking, maar dragen we ook bij aan het welzijn van de gemeenschap als geheel.

Ondanks de minder gunstige weersomstandigheden in juli 2024 is het opnieuw een prachtig jaar geweest voor de drie recreatieparken. De sfeer was het hele jaar door goed en er hebben zich geen grote of ernstige incidenten voorgedaan. Dit benadrukt wederom de belangrijke rol die deze recreatieparken spelen in het bieden van een veilige, toegankelijke en plezierige omgeving voor iedereen.

In samenwerking met onze ondernemers en festivalorganisatoren hebben we gestreefd naar maximale opbrengsten uit de recreatieparken. Door, daar waar mogelijk, gezamenlijke investeringen in voorzieningen en marketing hebben we de aantrekkingskracht van de parken vergroot en een uitstekende sfeer gecreëerd. Deze strategische samenwerking heeft niet alleen geleid tot financieel gezonde parken, maar mogelijk ook tot economische groei in de regio.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Recreatieparken

In 2024 zijn er opnieuw belangrijke stappen gezet om de recreatieparken Het Rutbeek, Het Hulsbeek en Het Lageveld toekomstbestendig, aantrekkelijk en efficiënt te beheren. Hieronder een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen:

Op de parken:

- **Nieuw toiletgebouw op Het Lageveld gerealiseerd**
Voor de zomer van 2024 is de nieuwbouw van een modern toiletgebouw op Het Lageveld succesvol afgerond. Hiermee is een belangrijke voorziening toegevoegd die bijdraagt aan een nog betere bezoekerservaring.
- **Vorbereiding realisatie camperplaats Het Lageveld gestart**
In 2024 is, na een openbare uitvraag, een ondernemer gevonden voor de ontwikkeling van de camperplaats. De voorbereidingen voor de realisatie zijn inmiddels in gang gezet, met als doel om in 2025 te kunnen starten. Het realiseren van de camperplaats draagt bij aan het verhogen van het rendement van het recreatiepark.
- **Financiering en aanbesteding nieuwe beschoeiing voor Het Rutbeek en Het Hulsbeek.**
De beschoeiing op Het Rutbeek en Het Hulsbeek bleek in slechte staat te verkeren. Om de veiligheid van bezoekers en de duurzaamheid van de recreatiegebieden te waarborgen, was een grootschalige vervanging noodzakelijk. Voor deze forse investering hebben de 14 Twentse gemeenten gezamenlijk financiële middelen beschikbaar gesteld. De aanbestedingsprocedure voor dit project werd in 2024 succesvol afgerond en het project zal starten in 2025.
- **Nieuwe contracten door groei en komst van nieuwe parkondernemers**
Ook de ondernemers op de recreatieparken zijn volop in ontwikkeling, van forse expansie van buitenterreinen, tot overname van ondernemingen. Er is actief gewerkt aan het aangaan van nieuwe contracten met (nieuwe) ondernemers. Tevens zijn oude contracten herzien. Het doel hiervan was om alle contracten up-to-date te maken, inclusief huur- en pachtprizen die aansluiten bij de huidige marktontwikkelingen.

Interne organisatie:

- **Gezamenlijke en eenduidige inkoop**
Er is overgegaan tot gezamenlijke en eenduidige inkoop voor de drie recreatieparken. Door deze bundeling van krachten zijn schaalvoordelen benut, wat leidt tot kostenbesparingen en uniforme kwaliteit op alle locaties.

- **Aanbestedingen afgerond voor scherpere inkoop**
Vele (noodzakelijke) aanbestedingen zijn in 2023 opgepakt en in 2024 succesvol afgerond. Dit had als doel om scherp(er) in te kopen en tegelijkertijd te voldoen aan de geldende aanbestedingsregels.
- **Vernieuwde organisatiestructuur geïmplementeerd**
De in 2023 voorbereide vernieuwde organisatiestructuur voor het Recreatieschap Twente is in 2024 volledig geïmplementeerd. Hierdoor is de organisatie efficiënter en effectiever ingericht. Personeel is nu daadwerkelijk werkzaam voor het gehele Recreatieschap Twente en niet meer uitsluitend verbonden aan één recreatiepark.

2. Stimuleren van een veilig en zo intensief mogelijk gebruik van de toeristische routenetwerken, te weten het wandel-, fiets-, paardrijd- MTB-netwerken, alsmede de recreatieve fietspaden.

Wat hebben we bereikt?

In 2024 zijn we middels een uitvoeringsagenda aan het werk gegaan. Allereerst om achterstanden in kwaliteit en onderhoud weg te werken.
Daarnaast is er geïnvesteerd in personeel, professionaliteit en communicatie. De impasse in het MTBnetwerk is opgepakt en voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd om dit weer op gang te krijgen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- **Schoonmaken van bebording voor de belangrijkste routenetwerken**
Alle bebording van het fietsnetwerk, deels wandelnetwerk en de informatielocaties zijn schoongemaakt en waar nodig opgewaardeerd;
- **Aanvullen van missende data in de digitale systemen**
De digitale tweeling van al het areaal, CTIP, is volledig gemaakt met data dat nog ingevoerd moest worden. Dit is nodig om de juiste keuzes te kunnen maken en de routeportal van de juiste gegevens te voorzien;
- **Onderzoeken naar verbetertrajecten in MTB-routes**
De lijst voor vele verbeteringen en verplichte wijzigingen in het MTBnetwerk is onderzocht, geschouwd en geanalyseerd. Dit is doorgestuurd naar de ecologen om de uitvoering hiervoor voor te breiden;
- **Risicoanalyse en classificatie voor MTB-netwerk**
Om meer grip te verkrijgen is naast en volmaken van data ook een uitgebreid onderzoek verricht naar de risicoaansprakelijkheid. Naast een rapportage zijn er een tiental aanbevelingen gedaan om de aansprakelijkheid te verkleinen. De meeste van deze aanbevelingen zijn opgestart of al uitgevoerd. Een belangrijk onderdeel hierin is de classificatie;
- **Revitaliseren van Autonetwerk**
Het autonetwerk bevat drie autoroutes die een lange tijd slecht onderhouden zijn. De afgelopen jaren is hier al een verbetering doorgevoerd. Dit jaar is een grootse inhaalslag gemaakt, waarbij het netwerk volledig is gerevitaliseerd. Een onderdeel hierin is het weer terugbrengen van de gewilde Nederlandse lus in de Hamalandroute;
- **Afronden van projecten (Verhalend landschap, Hilligenpad, Wandelnetwerk Almelo, e.a.)**
De lijst met in de wacht staande projecten en verbeteringen was voor 2024 heel lang. Hierin zaten een paar zeer belangrijke wijzigingen en uitbreidingen. Een aantal zeer gewaardeerde projecten zijn de verhalende panelen langs het fietsnetwerk, de bucketlist-wandelroute Hilligenpad en de noodzakelijke inbreiding van Almelo in het wandelnetwerk;
- **Omzetten van de huisstijl van Routenetwerken Twente**
De huisstijl van Routenetwerken Twente was gebaseerd op 'Landgoed van Nederland'. Deze regiobranding is al eerder stopgezet, maar alle uitingen en opmaak stond nog in dat format. Dit jaar is er gewerkt aan de branding van Routenetwerken Twente zelf, met een duidelijk blijvend design waar Twente in te herkennen is;
- **Opname en communicatie van onder andere de video's**
In 2024 hebben we de communicatie sterk verbeterd, nieuwsartikelen geïntroduceerd, nieuwsbrieven verdubbeld en zijn begonnen met de opnames voor een belangrijke videoreeks rondom alle werkzaamheden van Routenetwerken Twente;

- **Verbeteren communicatietraject Routenetwerken Twente**
Naast het verbeteren van de communicatie zelf zijn we ook een traject gestart met allerlei onderzoeken/enquêtes onder onze afnemers (oa TTI's). Dit wordt vervolgd in 2025 met een analyse en waar nodig verdere communicatieverbeteringen;
- **Invoeren van proces- en projectmanagement en investering in personeel**
Om alles beter te gaan handelen is in 2024 een proces- en projectmanagementsysteem doorgevoerd. Met dit systeem kunnen we strakker sturen op personele inzet, doorlooptijd van projecten en de financiële middelen die geïnvesteerd worden. Daarnaast is het ook een nacalculatietool om meer grip te krijgen voor toekomstbestendig werken;
- **Verbeteren van financieel model en projectkosten**
De financiële huishouding is stevig onder de loep genomen. Het budget van Routenetwerken Twente is verveelvoudigd en dat brengt een ander model met zich mee.

Daarnaast zijn vele onderdelen gestart en in afrondende fase.

Met opmerkingen [DS1]: Hier kijkt Han nog even naar

Met opmerkingen [HH2R1]: gedaan!

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Recreatieve Voorziening	Realisatie			Begrotingsjaar na wijziging			Begrotingsjaar voor wijziging		
	2024			2024			2024		
Bedragen in x € 1.000	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma excl. Overhead	2.180	3.783	-1.604	1.255	3.625	-2.370	1.239	3.597	-2.358
Overhead	1	851	-851	0	830	-830	0	842	-842
Subtotaal incl. Overhead	2.180	4.635	-2.454	1.255	4.455	-3.200	1.239	4.439	-3.200
Treasury	26	-1	27	0	0	0	0	0	0
Gemeentelijke bijdrage	3.200	0	3.200	3.200	0	3.200	3.200	0	3.200
Subtotaal incl. algemene dekkingsmiddelen	5.407	4.634	773	4.455	4.455	0	4.439	4.439	0
Mutaties reserves	15	632	-617	0	0	0	0	0	0
Totaal incl. mut. reserves	5.422	5.266	156	4.455	4.455	0	4.439	4.439	0

Realisatie taakstelling

In 2013 heeft de Provincie Overijssel de jaarlijkse onderhoudsbijdrage afgekocht. Deze afkoopsom is gereserveerd. In verband met het vervallen van de jaarlijkse bijdrage moet Recreatieve Voorzieningen in totaal € 603.885 bezuinigen. In 2024 is het vanwege een positief jaarresultaat niet nodig om de taakstelling te onttrekken aan de hiervoor bestemde reserve.

Gemeentelijke bijdrage	Realisatie 2024	Begrotingsjaar na wijziging 2024	Begrotingsjaar voor wijziging 2024
Baten	3.935	3.935	3.935
Lasten	-	-	-
Totaal	3.935	3.935	3.935

Treasury	Realisatie 2024	Begrotingsjaar na wijziging 2024	Begrotingsjaar voor wijziging 2024
Baten	26	0	0
Lasten	-1	0	0
Totaal	27	0	0

4. Paragrafen

Inleiding

In het hoofdstuk paragrafen komen een aantal belangrijke beheersmatige onderwerpen aan de orde die van belang zijn om inzicht te krijgen in onze financiële positie. De programma's in de vorige hoofdstukken zijn grotendeels direct gericht op het primaire proces en de Twentse burgers. De paragrafen zijn indirect daarop gericht en geven kaders voor het beheer en de uitvoering.

Op grond van artikel 9 van het BBV komen de volgende paragrafen aan de orde:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen;
- Financiering;

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Beleidskader risicomanagement

De wetgeving en het beleid voor het weerstandsvermogen zijn vastgelegd in:

- Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV art. 9, 11 en 26);
- De financiële verordening Recreatieschap Twente;
- De "Nota van risicomanagement tot reserves en voorzieningen".

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de organisatie om tegenvallers op te vangen zonder dat dit leidt tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage dan wel tot noodzakelijke ombuigingen in bestaand beleid. Om het weerstandsvermogen te berekenen, dient de beschikbare weerstandscapaciteit afgezet te worden tegen de benodigde weerstandscapaciteit. Hieronder treft u de uitkomst van deze exercitie aan. In de alinea's hieronder worden zowel de beschikbare als de benodigde weerstandscapaciteit uiteengezet.

Berekening weerstandsvermogen

Omschrijving	Beschikbare weerstandscapaciteit per 31-12-2024	Benodigde weerstandscapaciteit per 01-01-2025	Weerstandsratio
<i>Bedragen in €</i>			
Reserve Recreatieparken/ Fietspaden	84	84	
Algemene Reserve	79	122	
Totaal	163	206	0,79

Als we de beschikbare weerstandscapaciteit (reserves) afzetten tegen de benodigde weerstandscapaciteit (geïntariseerde risico's van het opvolgende jaar), komen we eind 2024 uit op een ratio van afgerond 0,79. De ratio bevindt zich hiermee iets onder de door het bestuur vastgestelde ondergrens van 0,8.

Vergelijking met 2023

Vanwege toegenomen risico's is de ratio lager geworden ten opzichte van het verantwoordingsjaar 2023.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is als volgt opgebouwd:

Omschrijving	Saldo per 31-12-2024	Maakt onderdeel uit van weerstandscapaciteit
Algemene Reserve	122	Ja
Reserve Recreatieparken/ Fietspaden	84	Ja
Totaal Algemene Reserves	206	
Provinciale reserve recreatieve voorzieningen	544	Nee. Beklemd
Totaal reserves m.b.t. taakstelling	544	
RV Reserve Recr. parken/ Fietsp. (kl toilet Rutbeek)	9	Nee. Beklemd
RV Reserve Recr. parken/ Fietspaden (kl loods Lageveld)	25	
Reserve werkplaats Hulsbeek	40	
Reserve beschoeiing Hulsbeek/Rutbeek	632	
Totaal reserves kapitaallasten	707	
Totaal reserves	1.457	

Tabel 1 Beschikbare weerstandscapaciteit

Benodigde weerstandscapaciteit

In overeenstemming met de "Nota van risicomanagement tot reserves en voorzieningen" wordt voor het berekenen van de benodigde weerstandscapaciteit gebruik gemaakt van de actuele vastgestelde risico-inventarisatie. Dit is de risico-inventarisatie van de begroting van 2025. Door toevoeging van een deel van het jaarresultaat aan de algemene reserve gaat de weerstandsratio naar 1.

4.1.1 Financiële Kengetallen

Mede naar aanleiding van de Quikscan van vorig jaar van de Twentse gezamenlijke rekenkamer heeft in 2024 een doorontwikkeling plaatsgevonden hoe we kengetallen beoordelen en hierover rapporteren. In de Quikscan is aangegeven om ratio's te beoordelen over een langere periode en in onze reactie hierop hebben we aangegeven deze doorontwikkeling te willen maken. De diverse (verplichte) kengetallen zijn samengevat weergegeven in onderstaande tabel. In deze tabel maken we onderscheid in de categorieën stabiliteit, weerbaarheid, flexibiliteit en de overige verplichte kengetallen.

Programmaverantwoording

Categorie	IJkpunten	Eenheid	Werkelijk 2024	Begroting primaire 2024	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022	Norm / Signaalwaarde
Stabiliteit	1. Saldo van baten en lasten (realisatie vs begroting)	x €1.000	769	0	-56	113	> = 0
	2. Saldo van baten en lasten (realisatie vs begroting)	%	14,3%	0%	-1,2%	2,5%	
	3. Structureel exploitatiesaldo	%	1,8%	0,0%	0,0%	2,8%	0 - 1%
Weerbaar- heid	4. Weerstandsvermogen	Ratio	0,79	1,01	1,09	0,96	1,2 -1,5
	5. Netto-schuldquote	%	30,7%	61,7%	63,1%	70,1%	100%
	5b. Gecorrigeerde netto-schuldquote	%	30,7%	61,7%	63,1%	70,1%	n.v.t.
	6. Solvabiliteit (EV/TV)	%	25,5%	19,0%	16,4%	16,9%	20%
Flexibiliteit	7. Rentequote (rentelasten tov totale lasten)	%	1,6%	1,8%	2,2%	0,5%	
	8. Netto-rentequote (rentelasten - /- rentebaten tov tot. lasten)	%	0,8%	1,8%	2,2%	0,5%	n.v.t.
	9. Afschrijvingslasten tov totale lasten	%	6,5%	10,1%	8,5%	11,0%	n.v.t.
	10. EMU-saldo	x €1.000	369	369	381	253	n.v.t.
Overige verplichte indicatoren	11. Kasgeldlimiet	x €1.000	441	424	378	371	n.v.t.
	12. Renterisiconorm	x €1.000	899	860	748	905	n.v.t.
	13. Overhead	%	14,2%	16,0%	17,3%	16,8%	n.v.t.

Hieronder treft u toelichting op de kengetallen die voor ons van toepassing zijn.

Solvabiliteit (25,5%)

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin Recreatieschap Twente in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de overige bestemmingsreserves en het resultaat uit het overzicht baten en lasten. Met het kengetal solvabiliteit beoordeel je in hoeverre het bezit op de balans schuldenvrij is. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de organisatie. Solvabiliteit is daarom één van de belangrijkste graadmeters van de financiële gezondheid van een organisatie. Ultimo 2024 komt de solvabiliteit uit op 25,5%. Deze bevindt zich binnen de veilige marges van de signaleringswaarden (tussen de 20% - 50%)

Netto schuldquote (30,7%)

Dit ratio weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van Recreatieschap Twente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een laag percentage is veelal gunstig. Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief (gecorrigeerd) als exclusief de doorgeleende gelden. Samen met de solvabiliteitsratio is de netto schuldquote het meest bepalend voor de financiële gezondheid. Onze netto schuldquote laat zien dat de druk van rentelasten en de aflossingen op de exploitatie erg laag is. Volgens de signaleringswaarden zit dit percentage logischerwijs in de minst risicovolle klasse (<90%). Onze organisatie heeft één langlopende geldlening, er zijn geen kortlopende geldleningen en er wordt voor financiering zowel voor de korte termijn als de lange termijn zoveel mogelijk gebruik gemaakt van interne middelen. Het niet aantrekken van externe middelen is echter geen doel op zich.

Structurele exploitatieruimte (2,1%)

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte wij hebben om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten en structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Onze begroting wordt jaarlijks sluitend opgesteld. Bij de jaarrekening zien we dit jaar een iets hogere structurele exploitatieruimte dan geraamd (afgerond 2%). Dit komt doordat bij deze ratio het structurele karakter van

met name de parkeerinkomsten lastig is af te leiden. Concluderend, de structurele baten zijn bij de jaarrekening voldoende om de structurele lasten te dekken.

Beschouwing kengetallen en financiële positie in samenhang

Een afzonderlijk kengetal zegt weinig over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. De kengetallen zullen daarom altijd in samenhang moeten worden gezien. De solvabiliteit is voldoende en begeeft zich binnen de veilige categorie. Dit betekent dat de weerbaarheid van de organisatie om eigenstandig negatieve ontwikkelingen op te pakken, voldoende is. De netto schuldquote is laag en dit geeft aan dat de organisatie goed in staat is om zijn schulden te kunnen betalen (de schuldenlast in relatie tot de baten is erg laag). De structurele exploitatieruimte laat zien dat de baten en lasten structureel in evenwicht zijn. Mocht dit evenwicht tijdelijk verstoord raken dan blijkt uit de solvabiliteitsratio dat de organisatie dit tijdelijk kan opvangen.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf beschrijven we het beleidskader en de uitvoering daarvan in 2024 voor het onderhoud van kapitaalgoederen. Kapitaalgoederen worden onderscheiden in vaste en vlottende activa, die als bezittingen op de balans staan en waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. In het kader van deze paragraaf gaat het om de vaste activa, zoals bedrijfsgebouwen, recreatieparken en fietspaden. Ze onderscheiden zich doordat ze voor hun instandhouding en verbetering in de exploitatiebegroting structureel een substantieel beslag op middelen leggen. Dit geldt niet voor de financiële activa en de bedrijfsmiddelen omdat die regelmatig worden vervangen.

De beoogde kwaliteit en het onderhoud daarvan bepalen het voorzieningenniveau en de jaarlijkse lasten.

Recreatieparken, Routenetwerken en Fietspaden

Recreatieschap Twente beheert namens de Twentse gemeenten de recreatieparken: Het Hulsbeek (Oldenzaal), Het Rutbeek (Enschede) en Het Lageveld (Wierden). Recreatieschap Twente beheert en onderhoudt namens de Twentse gemeenten ook 410 km recreatieve fietspaden in Twente en ruim 11.500 km aan routes.

Per 31 december 2024 is het volgende geïnvesteerd en afgeschreven:

Kapitaalgoed (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2024	Afschrijvingen	Desinvesteringen	Investeringsen	Boekwaarde 31-12-2023
Het Hulsbeek	719	127	1	19	828
Het Rutbeek	1.000	95	0	4	1.091
Het Lageveld	1.225	78	0	251	1.052
Routenetwerken	926	70	14	25	985
Fietspaden	35	17	0	3	49
PRK Alg	21	0	0	21	0
RNT Alg	17	0	0	17	0
Algemeen	0	1	0	0	1
Totaal	3.942	388	15	340	4.006

In dit overzicht staan alleen de investeringen waar nog een boekwaarde op zit. De boekwaarden vertegenwoordigen de balanswaarde van deze kapitaalgoederen. In hoeverre hier sprake is van stille reserves is moeilijk aan te geven.

Investeringsen op Het Hulsbeek

In 2024 zijn de eerste investeringen met betrekking tot vervanging beschoeiing gedaan.

Investeringsen op Het Rutbeek

In 2024 is een 1e termijn betaald ter vervanging van een schakelkast.

Programmaverantwoording

Investerings op Het Lageveld

In 2024 is geïnvesteerd in een verbeterd toiletgebouw.

Investerings bij Routenetwerken

In 2024 is een vervangende bedrijfsauto aangeschaft met inruil wat hier zorgt voor een desinvestering.

Investerings bij Routenetwerken algemeen

In 2024 zijn vervangende duurzame kettingzagen en trimmers gekocht (elektrificatie).

Het beleidskader

Voor de instandhouding van de recreatieparken, routenetwerken en fietspaden zijn in de begroting 2024 budgetten voor jaaronderhoud en kapitaallasten opgenomen. Daarnaast zijn ten behoeve van groot onderhoud voorzieningen ingesteld. Groot onderhoud wordt uitgevoerd middels een meerjarenplanning en meerjarig onderhoudsplan. Per jaarschijf wordt door de parkbeheerders en medewerker fietspaden beoordeeld welk groot onderhoud dient plaats te vinden. De kosten voor groot onderhoud worden rechtstreeks ten laste gebracht van de daarvoor ingestelde voorzieningen:

Uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties

In het jaar 2024 zijn de volgende bedragen aan de voorzieningen toegevoegd en bekostigd:

Voorzieningen Grootonderhoud (bedragen x €1.000)	Boekwaarde 31-12-2024	Besteding	Dotatie	Boekwaarde 31-12-2023
Voorzieningen Het Hulsbeek	-24	15	57	-66
Voorzieningen Het Rutbeek	274	0	53	221
Voorzieningen Het Lageveld	71	23	20	73
Voorzieningen Fietspaden	49	0	5	44
Totaal	370	37	134	273

In 2024 is er groot onderhoud gepleegd op de recreatieparken Hulsbeek en Lageveld alsmede aan de fietspaden. Op het Hulsbeek is voornamelijk groot onderhoud (herstel) gepleegd aan een brug bij een zonneweide. Op het Lageveld is er schilderwerk verricht aan de bedrijfsgebouwen waaraan tevens keratop is aangebracht. Vanwege niet voorzienbaar groot onderhoud riolering Hulsbeek is hier incidenteel een bedrag van circa € 19.000 bijgestort, hiermee wordt voorkomen dat de totale voorziening riolering een niet toegestaan negatief saldo vertoont.

4.3 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering gaat over de ondersteunende bedrijfsprocessen waarmee de beleidsdoelstellingen worden gerealiseerd en de sturing en beheersing daarvan. Bedrijfsvoering processen zorgen ervoor dat de beleidsprogramma's efficiënt, effectief en conform de geldende wetgeving worden uitgevoerd.

De diensten met betrekking tot Bedrijfsvoering worden via een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgenomen van de GR SamenTwente en wij verwijzen naar hun programma verantwoording voor dit onderdeel.

Personeel

Hieronder een overzicht van het totaal aantal medewerkers per programma en de bezetting in fte per 31-12-2024. Dit betreft een overzicht van medewerkers in dienst (tijdelijk en/of vast) van Recreatieschap Twente.

Programma	Bezetting per 31-12	
	in Fte	in %
Recreatieve Voorzieningen	17,89	100%
Vrijtijdseconomie	0	0%
Eindtotaal	17,89	100%

Arbeidsomstandigheden

Arbodienst

Net zoals voorgaand jaar is in 2024 structureel overleg geweest tussen de bedrijfsarts, leidinggevende en HRM-medewerkers. De ambitie is om de komende tijd deze samenwerking nog verder te versterken. Medewerkers kunnen ook zelfstandig contact opnemen met de Arbodienst.

Ongewenst gedrag

Gevolgen van ongewenste omgangsvormen kunnen een enorme impact hebben op medewerkers en in bijzondere situaties op de omgeving en de organisatie. Medewerkers kunnen gebruik maken van een speciaal opgeleide vertrouwenspersoon. De werkzaamheden van de vertrouwenspersoon bestaan uit: eerste emotionele opvang, hulp aan de betrokken medewerker, advisering voor een plan van aanpak, ondersteuning bij het realiseren van de gewenste aanpak, eventuele doorverwijzingen en nazorg. Er zijn in 2024 geen meldingen bij de vertrouwenspersoon binnengekomen.

Thuiswerken

In 2022 is een thuiswerkregeling in werking getreden. Hierdoor kunnen medewerkers ook in 2024 thuis een ergonomische werkplek creëren. Als er nog maatwerk nodig is, wordt deze toegepast.

Verantwoording archiefwet

De oude Archiefwet 1995 wordt gemoderniseerd waarbij de focus ligt op digitale duurzaamheid van archiefbescheiden, zodat digitale informatie ook in de toekomst goed bewaard en leesbaar blijft. De nieuwe archiefwet (Archiefwet 2021) brengt de overbrengingstermijn terug van twintig naar tien jaar. Hierdoor zijn overheidsdocumenten eerder openbaar voor publiek. Het beleidsarchief van Recreatieschap Twente (voorheen Regio Twente) is in 2018 gedigitaliseerd en digitale dossiers moeten tien jaar na afhandeling worden overgebracht naar een e-depot. Echter, bij belangrijke redenen, zoals privacy, kan sommige informatie een bepaalde tijd alleen onder voorwaarden worden ingezien. De overheid moet straks duidelijker uitleggen wanneer ze de openbaarheid willen beperken. Archiefwet 2021 verplicht verder dat alle overheidsorganen een archiefdienst aanwijzen voor het houden van toezicht. Als gemeenschappelijke regeling dient Recreatieschap Twente de archiefdienst aan te wijzen van één van de deelnemende gemeenten. In regionaal verband is er een onderzoek gaande voor keuze van een e-depot ten behoeve van overbrenging van het digitaal archief. Al deze extra maatregelen brengen extra kosten met zich mee. Daarnaast wordt het archief toezicht uitgebreid naar de overgedragen archieven. De inwerkingtreding van de wet is mogelijk op 1 januari 2026.

Webarchivering

Websites worden door de overheid gebruikt als het primaire communicatiemiddel met burgers, bedrijven en medeoverheden. Dat betekent dat websites net zo goed output zijn van overheidshandelen als alle andere vormen van informatie die de overheid produceert. De verplichting om websites te archiveren vloeit voort uit de Archiefwet en de Wet open overheid. De websites van Recreatieschap Twente en Routenetwerken Twente worden wekelijks gearchiveerd op archiefweb.eu. De keuze voor dagelijks of wekelijks archiveren heeft te maken met het aantal updates dat plaatsvindt op de resp. Websites.

Rechtmatigheidsverantwoording

Het bestuur moet ervoor zorgen dat alle inkomsten, uitgaven en veranderingen in de financiële status (in vaktermen: de baten, de lasten en balansmutaties) van Recreatieschap Twente rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatigheid is een juridische term, die aangeeft dat een (voorgenomen) handelswijze in overeenstemming is met de geldende regels en besluiten. Het begrip rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording is echter een minder omvattend begrip. Bij rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording bestaat er een duidelijke relatie met het financiële beheer. Het gaat om de financiële beheers handelingen. De rechtmatigheidsverantwoording is conform de wet- en regelgeving van het BBV opgenomen bij de jaarrekening. In de paragraaf Bedrijfsvoering moet op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van afspraken met het bestuur aanvullende informatie worden opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf geven we nadere toelichting op de afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen en de rapporteringsgrens van € 40.000 overschrijden.

Begrotingscriterium:

In hoofdstuk 7.1 is een analyse opgenomen van de programma's waarbij de lastenoverschrijding groter is dan € 40.000. De lastenoverschrijdingen zijn daar eveneens toegelicht. Die toelichting is beoordeeld. Op

Programmaverantwoording

basis van de verrichte werkzaamheden voor de rechtmatigheidsverantwoording is geconcludeerd dat de lastenoverschrijding toereikend zijn toegelicht. Uit deze toelichting blijkt dat de lastenoverschrijdingen, worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten en/of door het bestuur zijn geaccordeerd bij vaststelling van de financiële tussenrapportage in december 2024.

Middels de vastgestelde begroting is een investeringsbudget gevoteerd ter grootte van € 110.000. Uit de toelichting op de balans blijkt dat de investeringen uitkomen op bijna € 340.000. Deze overschrijding is eveneens geaccordeerd bij de vaststelling van de financiële tussenrapportage in december 2024. De mutaties in de bestemmingsreserves zijn geautoriseerd door het bestuur.

Voorwaardencriterium:

De bevindingen onder het begrotingscriterium zijn gebaseerd op de verantwoording in de jaarrekening.

M&O criterium

Het misbruik en oneigenlijk gebruik heeft betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen door derden. Recreatieschap Twente verstrekt geen uitkeringen en heft evenmin belastingen.

4.4 Verbonden partijen

Recreatieschap Twente heeft geen verbonden partijen.

4.5 Financiering

Inleiding

De uitvoering van programma's wordt mede ondersteund door de financieringsfunctie. Deze functie voorziet in de financieringsbehoefte bij de uitvoering van beleidstaken, door het zo nodig aantrekken van externe financieringsmiddelen, dan wel het beheren en uitzetten van gelden die daarvoor niet direct nodig zijn.

Beleid treasury functie en wettelijk kader

In het [treasurystatuut](#) is het beleidskader rondom de treasury functie vastgelegd. De uitvoering van het financieringsbeleid vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Om vooral de financieringsrisico's te beperken, is in de Wet FIDO een tweetal instrumenten opgenomen, te weten de **rente risiconorm** en de **kasgeldlimiet**. Door de bepalingen van de Wet Fido (Wet financiering decentrale overheden) worden gemeenschappelijke regelingen verplicht alle geldelijke overschotten bij het Ministerie van Financiën te beleggen, het zogenoemde **schatkistbankieren**. Voor Recreatieschap Twente is schatkistbankieren aangevraagd en dit is eind maart 2024 toegekend.

Renterisiconorm

De rente risiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Hiermee is een maximumgrens gesteld aan het renterisico op de langlopende lening portefeuille. Van renteherziening is sprake als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar zal worden aangepast. Herfinanciering is het aangaan van een nieuwe lening om de oude af te lossen. De rente risiconorm beperkt dus de aflossingen op de bestaande leningenportefeuille. In 2024 is er bij ons geen sprake geweest van renteherziening en/of herfinanciering. In onderstaande tabel is de renterisiconorm uiteengezet.

Nr.	Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Jaarrek. 2024	Begr. 2024	Jaarrek. 2023	Jaarrek. 2022	Jaarrek. 2021
1.	Begrotingstotaal	5.372	5.174	4.613	4.526	Geen gegevens beschikbaar
2.	Renterisiconorm (20% van 1)	1.074	1.035	923	905	
3.	Renteherziening	0	0	0	0	
4.	Aflossing	175	175	175	0	
5.	Renterisico (3+4)	175	175	175	0	
	Ruimte onder renterisiconorm (2-5)	899	860	748	905	

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is in de wet FIDO opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. De kasgeldlimiet bepaalt dat gemeenschappelijke regelingen hun financieringsbehoefte voor slechts een beperkt bedrag met kortlopend vreemd vermogen financieren. De norm is in de wet gesteld op 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten (excl. de stortingen in de reserves). In 2024 komt dit neer op een bedrag van € 0,44 mln. (8,2% van de lasten begroting na wijziging voor mutaties reserves). Het percentage wordt berekend als een kwartaalgemiddelde. In het jaar 2022 is door ons voor de lange termijn een externe financieringsmiddel aangetrokken. Een eerste rentebetaling en aflossing heeft plaatsgevonden in 2023.

Nr	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Jaarrek. 2024	Begroting 2024	Jaarrek. 2023	Jaarrek. 2022	Jaarrek. 2021
1	Begrotingstotaal (excl.mut. reserves)	5.372	5.174	4.613	4.526	Geen gegevens beschikbaar
2	Vastgesteld percentage	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%	
	Kasgeldlimiet (1x2)	441	424	378	371	

Liquiditeitspositie

De liquiditeitspositie wordt nauwlettend gemonitord. Bij onze organisatie zijn de exploitatie uitgaven niet altijd gelijkmatig verdeeld over het jaar. We hebben 1 langlopende lening omdat we de activa hebben overgenomen van de rechtsvoorganger Regio Twente. Wij financieren de investeringen vooralsnog uit het eigen vermogen. De gemeentelijke bijdrage wordt per kwartaal vooraf in rekening gebracht. Dit zorgt ook voor een redelijke liquiditeitspositie gerelateerd aan de verdeling van de exploitatielasten over het jaar.

4.6 Openbaarheidsparagraaf

Inleiding

De openbaarheidsparagraaf is een verplichte paragraaf die voortkomt uit artikel 3.5 van de Wet open overheid (Woo). De wet is bedoeld om bestuursorganen transparanter te maken en zo het belang van openbaarheid van publieke informatie beter te dienen. Om tot deze transparantie te komen dient informatie beter vindbaar en uitwisselbaar te worden.

Wettelijk kader

In de Woo staat aangegeven dat de Woo-invoering gefaseerd plaatsvindt. De VNG heeft de gefaseerde invoering opgenomen in 'Meerjarenplan om de Wet open overheid bij gemeenten te implementeren'. Het betreffende Meerjarenplan, gecombineerd met het BBV en het lokaal bepaalde beleid is de basis voor deze verantwoording.

Wat wil de Woo bereiken?

Het doel van de Wet open overheid (Woo) is:

- Een transparanter en actief openbaar makende overheid;
- Het dienen van het belang van openbaarheid;
- Publieke informatie openbaar maken.

Dit versterkt de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en de economische ontwikkeling.

Wat hebben we daarvoor gedaan (via SamenTwente)?

De implementatie van de Woo vindt gefaseerd plaats en richt zich op 3 hoofdthema's:

- 1 Actief openbaar maken van informatie;
- 2 Passief openbaar maken van informatie;
- 3 Informatiehuishouding op orde.

1. Actief openbaar maken van informatie

Onder actieve openbaarmaking verstaan we de activiteiten die ondernomen zijn om informatie uit eigen beweging openbaar te maken voor de samenleving. Per 1 november 2024 moeten de eerste 4 informatie categorieën van de Woo verplicht openbaar zijn gemaakt. Voor ons gaat het om de volgende informatie categorieën:

- Wetten en algemeen verbindende voorschriften: artikel 3.3, lid 1a.
- Organisatie en werkwijze: artikel 3.3, lid 1d.
- Bereikbaarheidsgegevens: artikel 3.3, lid 1e.
- Vergaderstukken algemeen bestuur: artikel 3.3, lid 2c.

Voor u een totaaloverzicht aan van alle 11 informatie categorieën van de Woo en de voortgang hierop verwijzen wij u naar de jaarstukken van SamenTwente aangezien zij de Woo voor ons uitvoeren.

2. Passief openbaar maken van informatie

Naast het uit eigen beweging openbaar maken van informatie krijgt de organisatie ook verzoeken om informatie openbaar te maken. Dit wordt passieve openbaarmaking genoemd oftewel het openbaar maken van informatie naar aanleiding van een Woo-verzoek:

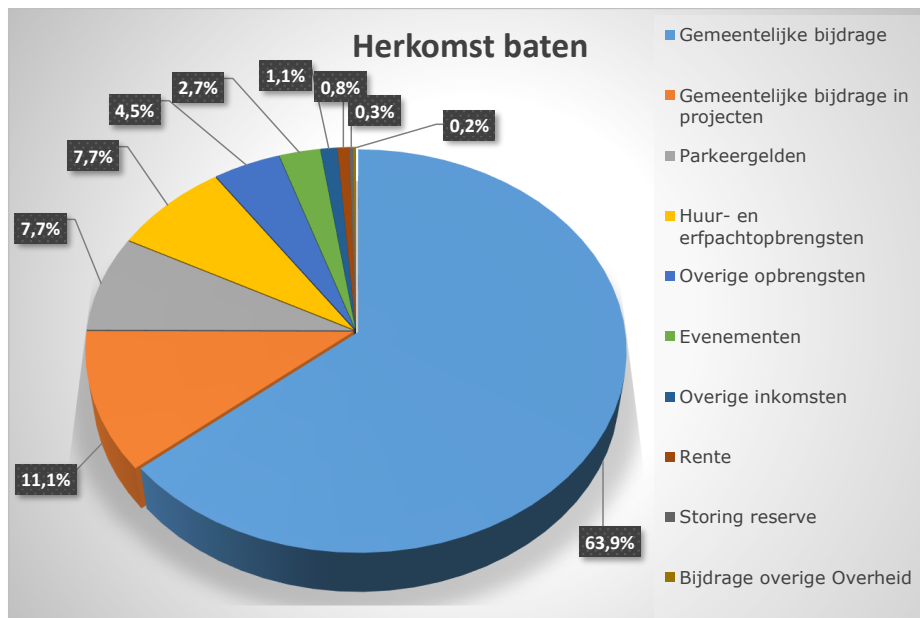
Afhandeling Woo-verzoeken: in 2024 heeft Recreatieschap Twente één Woo-verzoek ontvangen en afgehandeld. Het Woo-verzoek betrof Psy-Fi.

3. Informatiehuishouding op orde

Het herinrichten van de informatiehuishouding heeft tot doel ook de digitale documenten duurzaam toegankelijk te maken om – ook op termijn – aan de openbaarheidseisen te kunnen voldoen. In het Woo-meerjarenplan, opgesteld door de VNG, zijn indicatoren opgenomen die inzicht geven in de voortgang van de ontwikkeling van de informatiehuishouding. In onderstaande tabel zijn deze indicatoren opgenomen en in de tabel is weergegeven in hoeverre onze organisatie hieraan voldoet:

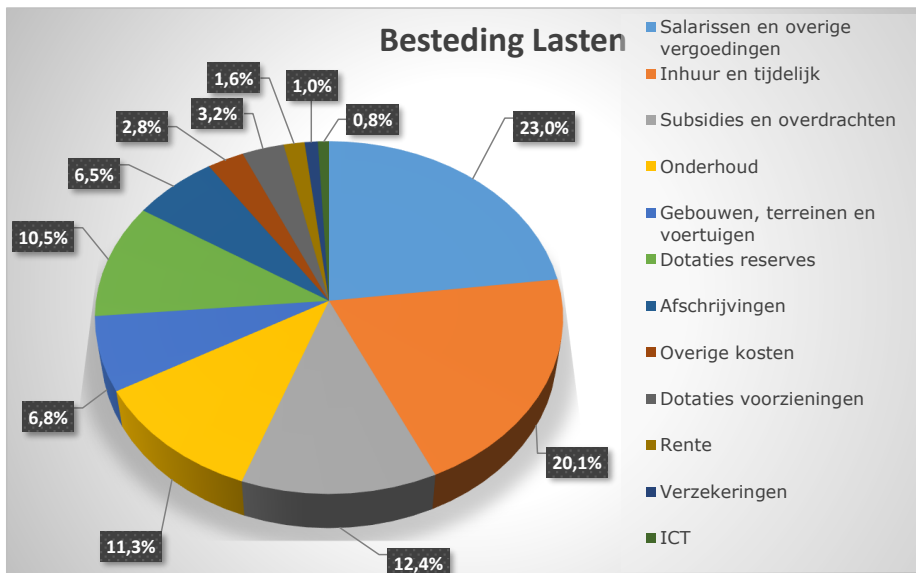
Indicatoren informatiehuishouding	Realisatie 2024
Er is de beschikking over, of is aangesloten op, een e-depotvoorziening.	Wij zijn nog niet aangesloten op een e-depotvoorziening. Een deel van de deelnemende gemeenten (op initiatief van expertteam Duurzaam Toegankelijk) is bezig met een proefopstelling bij het Drents Archief. Recreatieschap Twente heeft hier niet aan mee kunnen doen in verband met capaciteitsproblemen bij onze leverancier. Daarnaast is onze keuze voor een e-depotvoorziening mede afhankelijk van de keuze voor een archiefdienst bij een van deelnemende gemeenten (verplichting archiefwet) en van de aanbesteding van een nieuw archiefsysteem.
In de applicaties gebruikt door Recreatieschap Twente zijn selectielijsten geïmplementeerd.	Gedeeltelijk. In ons centrale archief is de selectielijst geïmplementeerd. Voor de overige applicaties is dit niet mogelijk.
Het beheer van emailarchivering is georganiseerd en sluit aan bij een landelijke aanpak.	Ja, we zijn aangesloten op de selectielijst e-mailbewaring. Echter dit is nog niet vastgelegd in beleid.
Beheer op tekstberichten is georganiseerd.	Nee, dit is nog niet in beleid vastgelegd.
Informatiebeheerplan is vastgesteld.	Nee, er is nog geen informatiebeheerplan ontwikkeld.
Het kwaliteitssysteem voor het informatiebeheer is vastgesteld en voldoet aan in artikel 16 van de Archiefregeling.	Nee
Het meta gegevensschema is vastgesteld en aan elk blijvend te bewaren informatieobject zijn metagegevens gekoppeld.	Nee

5. Specificatie herkomst baten en besteding lasten

Figuur 2 Herkomst Baten

Baten x € 1.000	Bedrag (x €1.000)
Gemeentelijke bijdrage	3.935
Gemeentelijke bijdrage in projecten	686
Parkeergelden	475
Huur- en erfpachtopbrengsten	476
Overige opbrengsten	275
Evenementen	168
Overige inkomsten	68
Rente	48
Storing reserve	15
Bijdrage overige Overheid	12
Totaal	6.156

Figuur 3 Besteding Lasten

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
Salarissen en overige vergoedingen	1.382
Inhuur en tijdelijk	1.209
Subsidies en overdrachten	743
Onderhoud	676
Gebouwen, terreinen en voertuigen	410
Dotaties reserves	632
Afschrijvingen	388
Overige kosten	167
Dotaties voorzieningen	191
Rente	95
Verzekeringen	60
ICT	51
Totaal	6.004

6. Jaarrekening

Onze jaarrekening bestaat uit het overzicht van baten en lasten inclusief toelichting en bestaat uit de balans met toelichting. Het overzicht van gerealiseerde baten en lasten per taakveld wordt in hoofdstuk 7.1.5 verder toegelicht.

7. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Overzicht van baten en lasten jaarrekening 2024												
Bedragen € x1000	Begroting 2024 voor wijziging			Begroting 2024 na wijziging			Rekening 2024			Rekening 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma's												
Recreatieve voorzieningen	1.239	4.439	-3.200	1.255	4.455	-3.200	2.206	4.634	-2.428	1.551	3.937	2.387-
Vrijetijdseconomie	0	734	-734	0	734	-734	0	738	-738	57	709	652-
Subtotaal programma's	1.239	5.174	-3.935	1.255	5.190	-3.935	2.206	5.372	-3.166	1.608	4.646	-3.039
Algemene dekkingsmiddelen (gemeentelijke bijdragen) per programma												
Recreatieve voorzieningen	3.200	0	3.200	3.200	0	3.200	3.200	0	3.200	2.331	-	2.331
Vrijetijdseconomie	734	0	734	734	0	734	734	0	734	652	-	652
Gemeentelijke bijdrage totaal	3.935	0	3.935	3.935	0	3.935	3.935	0	3.935	2.983	-	2.983
Totaal algemene dekkingsmiddelen	3.935	0	3.935	3.935	0	3.935	3.935	0	3.935	2.983	-	2.983
Onvoorzien												
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	5.174	5.174	0	5.190	5.190	0	6.141	5.372	769	4.590	4.646	56-
Mutaties reserves												
Recreatieve voorzieningen	0	0	0	0	0	0	15	632	-617	55	-	55
Vrijetijdseconomie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-
Totaal mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	15	632	-617	55	0	55
Gerealiseerd resultaat	5.174	5.174	0	5.190	5.190	0	6.156	6.005	152	4.646	4.646	1-

7.1 Toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening

Btw-compensatie

Ook in het jaar 2024 is weer de zogenaamde transparantieregeling voor BTW van toepassing geweest. Op basis van hierover met de Twentse gemeenten gemaakte afspraken hebben wij onze daarvoor in aanmerking komende BTW naar de gemeenten doorgeschoven. Dit betreft in totaliteit bijna € 0,45 mln.

7.1.1 Analyse van de belangrijkste ontwikkelingen die het resultaat hebben veroorzaakt

7.1.1.1 Vrijtijdseconomie

Vrijtijdseconomie (x € 1.000)			
Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
		Nabetaling 2023 beleidsmedewerker	4
	0		4
Resultaat voor bestemming			-4
Mutaties reserves			
Resultaat na bestemming			-4

Toelichting op de positieve ontwikkelingen		Toelichting op de negatieve ontwikkelingen	
0	0	Nabetaling 2023 beleidsmedewerker	4
		In 2024 heeft nog een nabetaling van salariskosten voor de beleidsmedewerker plaatsgevonden.	
0	0	0	0

7.1.1.2 Recreatieve Voorzieningen

Recreatieve Voorzieningen (x € 1.000)

Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
Bijdrage beschoeiing HB/RB	632	Verlofsparen en voorziening RVU	57
Hogere bijdrage inzake opbrengst hout	106	Hogere onderhoudslasten materieel	47
Hogere baten erfpachten en verhuur	90	Kosten juridische bijstand Routenetwerken	32
Renteopbrengsten schatkistbankieren	48	Aanschaf (klein) materieel	30
Hogere baten parkeren	44	Kosten energie/brandstof	19
Minder inzet vakantiekrachten	39	Kosten parkeerheffing	18
Meer doorbelastingen aan derden	36	Afboeken boekwaarde activa	15
Verkoop activa	31		
Hogere opbrengst routekaarten	23	Taakstelling	57
	1.049		276

Resultaat voor bestemming **773**

Mutaties reserves kapitaallasten RV	-15
Mutaties reserves taakstelling	0
Mutaties reserves Beschoeiing	632
Resultaat na bestemming	156

Toelichting op de positieve ontwikkelingen	Toelichting op de negatieve ontwikkelingen
Bijdrage beschoeiing HB/RB 632 Vooruit ontvangen gelden van de gemeenten Enschede, Almelo en Twenterand met betrekking tot de vernieuwing van de beschoeiingen bij het Hulsbeek en Rutbeek. Deze gelden zijn in een bestemde reserve hiervoor gestort.	Verlofsparen en voorziening RVU 57 Werknemers hebben recht om verlof te mogen sparen, de waarde van dit verlof dient in een voorziening te worden gestort en is een last voor de exploitatie. RVU is een regeling waarbij werkgevers met hun werknemers afspraken op maat kunnen maken over eerder uittreden.
Hogere bijdrage inzake opbrengst hout 106 Door hogere houtopbrengsten en een subsidie bijdrage voor de uitvoering aanleg bosrand en heidecorridor.	Hogere onderhoudslasten materieel 47 Meer inzet van machines en materieel leidt tot meer onderhoud. Ook uitstel van (her)investeringen van (oude) machines heeft hieraan bijgedragen.
Hogere baten erfpachten en verhuur 90 Herziene en nieuwe pacht- en huurovereenkomsten leiden tot hogere inkomsten.	Kosten juridische bijstand Routenetwerken 32 Met goedkeuring van het bestuur er zijn extra juridische kosten gemaakt voor de Sallandse Heuvelrug.
Renteopbrengsten schatkistbankieren 48 De renteopbrengsten 2024 van de schatkistbankieren is niet verwerkt in de begroting.	Aanschaf (klein) materieel 30 Diverse gereedschappen en (klein) materieel moest na jaren gebruik vervangen worden.
Hogere baten parkeren 44 Er zijn meer parkeerpassen en parkeertickets verkocht waardoor er, naast extra inkomsten uit parkeren bij evenementen, hier een voordeel ontstaat.	Kosten energie/brandstof 19 Inflatoire ontwikkelingen zorgen hier voor niet voorziene hogere uitgaven.

Jaarrekening

Minder inzet vakantiekrachten Krapte op de arbeidsmarkt heeft geleid tot minder kunnen aannemen van vakantiekrachten.	39	Kosten parkeerheffing Er hebben meerder reparatiewerkzaamheden op de parken plaatsgevonden, die niet begroot waren.	18
Meer doorbelastingen aan derden Separaat van de doorbelastingen van GWE en uitleen van personeel hoger dan begroot.	36	Afboeken boekwaarde activa Verkoop van diverse auto's heeft geleid tot afboekingen die niet begroot waren	15
Verkoop activa Door verkoop van activa ontstaat hier een niet geraamd voordeel.	31	Taakstelling De taakstelling wordt al jaren gefragmenteerd afgebouwd. Dit betreft het resterende deel van de taakstelling, dat helaas niet worden ingevuld.	57
Hogere opbrengst routekaarten Er waren beduidend meer routekaarten verkocht dan in de begroting was opgenomen.	23		

7.1.2 Analyse op afwijkingen tussen de begroting en het overzicht van baten en lasten

Hierna volgen overzichten en toelichtingen van de voornaamste afwijkingen tussen de gewijzigde begroting en de realisatie per programma aan de hand van een aantal gedefinieerde categorieën. Conform de [financiële verordening](#) worden afwijkingen op programmasaldi hoger dan € 40.000 toegelicht.

Programma Vrijtijdseconomie

Bedragen x € 1.000	Begroting 2024 na wijziging		Rekening 2024		Verschil		Saldo
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	
1. Salarissen en sociale lasten	0	0	0	4	0	-4	-4
2. Belastingen	0	0	0	0			
3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten	0	0	0	0	0	0	0
4. Subsidies en overdrachten	0	734	0	734	0	0	0
5. Rente en dividend	0	0	0	0	0	0	0
6. Financiële transacties	0	0	0	0	0	0	0
7.2 Voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0
7.3 Afschrijvingen	0	0	0	0			
7.4 Toegerekende rente	0	0	0	0			
7.5 Verrekeningen	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal	0	734	0	738	0	-4	-4
7.1 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	0	734	0	738	0	-4	-4

Toelichting

1. Salarissen en sociale lasten

Nabetaling van voormalige beleidsmedewerker VTE.

Programma Recreatieve Voorzieningen

Bedragen x € 1.000	Begroting 2024 na wijziging		Rekening 2024		Verschil		Saldo
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	
1. Salarissen en sociale lasten	0	1.417	0	1.395	0	22	22
2. Belastingen	0	90	0	79	0	11	11
3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten	1.069	2.186	1.292	2.476	-223	-290	-67
4. Subsidies en overdrachten	186	12	867	9	-681	4	684
5. Rente en dividend	0	96	48	95	-48	1	49
6. Financiële transacties	0	0	0	0	0	0	0
7.2 Voorzieningen	0	132	0	191	0	-59	-59
7.3 Afschrijvingen	0	522	0	388	0	134	134
7.4 Toegerekende rente	0	0	0	0	0	0	0
7.5 Verrekeningen	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal	1.255	4.455	2.206	4.634	-951	-179	773
7.1 Mutaties reserves	0	0	15	632	-15	-632	-617
Gerealiseerd resultaat	1.255	4.455	2.222	5.266	-967	-811	156

Toelichting

1. Salarissen en sociale lasten

Programmasaldo is lager dan € 40.000 waardoor er geen specifieke toelichting is.

2. Belastingen

Programmasaldo is lager dan € 40.000 waardoor er geen specifieke toelichting is.

3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten

Baten: de hogere baten zijn voornamelijk het gevolg van een aantal factoren. Zo zijn de huur- en erfpachtinkomsten gestegen met € 105k, is er € 31k gegenereerd door de verkoop van drie auto's en diverse gereedschappen, en zijn door de lange zomer meer parkeerpassen en parkeertickets verkocht, wat resulteerde in een stijging van € 44k. Daarnaast zijn de opbrengsten uit het doorbelasten van GWE- en personeelskosten aan derden met € 36k toegenomen, en werden er ook meer routekaarten verkocht, wat € 23k extra opleverde. Daartegenover staan lagere overige opbrengsten en evenementen, met name door het stopzetten van Tuckerville per 2024, wat een daling van € 24k veroorzaakte.

Lasten: de lasten in 2024 zijn hoger uitgevallen dan oorspronkelijk begroot door verschillende factoren. Ten eerste zijn de kosten voor onderhoud van de parken, inclusief materieel, € 118k boven de begroting uitgekomen. Daarnaast heeft de aanschaf van gereedschappen en de toegenomen reparatiewerkzaamheden, evenals de werkzaamheden aan de parkeerplaatsen, € 48k meer gekost. Ook zijn er extra uitgaven van € 38k geweest voor diverse promotiefilms en de opzet van de nieuwe website voor RST.

Verder zijn er extra juridische kosten gemaakt voor de Sallandse Heuvelrug, ter hoogte van € 32k. De kosten voor energie (inclusief brandstof) zijn sterker gestegen dan de indexering in de begroting, deels door de intensievere inzet van machines en de stijgende energieprijzen, wat een extra last van € 17k met zich meebracht. Door een toename van (letsel)schades zijn de premiebedragen verhoogd, wat resulteerde in een kostenstijging van € 15k. De verkoop van auto's en gereedschappen leidde tot een versneld afschrijven van € 15k. Tot slot zijn er kosten gemaakt voor de aanschaf van nieuwe kleding voor het personeel en een bijdrage aan de landelijke Fietsroutestructuur, wat samen € 7k extra heeft gekost.

4. Subsidies en overdrachten

Baten: hoger baten zijn voornamelijk toe te schrijven aan de ontvangsten voor de beschoeiingen bij HB en RB (€ 632k), de houtopbrengsten bij de Bosgroep was hoger (€105k), de overige niet gerealiseerde baten betreft de niet gerealiseerde taakstelling op de baten (€-57k).

Lasten: het verschil is lager dan € 40k en dan ook geen verdere toelichting.

5. Rente en dividend

Lasten: het verschil is lager dan €40k en dan ook geen verdere toelichting

Baten: de renteopbrengsten voor het schatkistbankieren was niet begroot (€48k).

7.1 Mutaties reserves

Baten: verschil lager dan €40k, geen toelichting.

Lasten: dit betreft de stortingen van de gemeenten Enschede, Twenterand en Almelo voor de beschoeiingen van HB en RB, met een totaalbedrag van € 632k.

7.2 Voorzieningen

Lasten: de lasten in 2024 waren beïnvloed door verschillende voorzieningen. Zo was de voorziening voor Groot Onderhoud lager dan begroot, met een besparing van € 25k. Daarentegen moest er een RVU-voorziening worden getroffen, wat € 47k kostte. Daarnaast is de voorziening voor verlofsparen verhoogd met € 9k en is er € 27k gestort in de voorziening voor de rioleringen van de parken.

7.3 Afschrijvingen

Lasten: Doordat enkele (vervangings)investeringen zijn uitgesteld in afwachting van een totaaloverzicht ontstaat hier een voordeel (€134k). 7.1.3 Overzicht van incidentele baten en lasten

Incidentele baten

Incidentele baten Bedragen x € 1.000,-	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Recreatieve voorzieningen			
Renteopbrengsten Schatkistbankieren	48		
Ontvangen gelden beschoeiing gemeente E'de	379		
Ontvangen gelden beschoeiing gemeente Almelo	174		
Ontvangen gelden beschoeiing gemeente Twenterand	80		
Ontvangen bijdrage in proceskosten MTBroute sallandse Heuvelrug	32		
Opbrengst afgeschreven activa	31		
Totaal incidentele baten	743	0	0

Tabel 2 Incidentele Baten

Toelichting

- Per maart 2024 is een rekening Schatkistbankieren geopend en hiervoor wordt rente ontvangen. Deze zijn niet verwerkt in de begroting (€ 48K).
- De gemeenten Enschede, Almelo en Twenterand hebben hun deel voor de beschoeiing bij Het Hulsbeek en Het Rutbeek al vooruitbetaald in 2024 (€ 632k).
- Proceskosten voor de MTB-route Sallandse Heuvelrug die in rekening mogen worden gebracht bij de 14 gemeenten.
- Diverse vervoersmiddelen (vervraagd) verkocht (€ 31k).

Incidentele lasten

Incidentele lasten Bedragen x € 1.000,-	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Recreatieve voorzieningen			
Extra storting voorziening verlofsparen	10		
Storting RVU	47		
Afschrijving afgevoerde duurzame goederen	15		
Totaal incidentele lasten	72	0	0

Tabel 7 Incidentele Lasten

Toelichting

- Werknemers hebben recht om verlof te mogen sparen, de waarde van dit verlof en een ophoging van eerder opgebouwd verlof dient in een voorziening te worden gestort (€ 10k).
- RVU is een regeling waarbij werkgevers met hun werknemers afspraken op maat kunnen maken over eerder uittreden, het recht op RVU per 31-12 dient in een voorziening te worden gestort (€ 47k)
- Diverse vervoersmiddelen versneld afgeschreven door verkoop (€ 15k).

7.1.4 Analyse begrotingsrechtmatigheid

U treft in onderstaande tabel de normering van de begrotingsrechtmatigheid conform het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening.

Legenda:

Rechtmatig is een lastenoverschrijding op programmaniveau die:

- wordt gecompenseerd door direct daaraan gerelateerde inkomsten;
- er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling;
- er is sprake van een overschrijding die volgens afspraken met het bestuur wordt verrekend met een (egalisatie)reserve;
- er is sprake van een overschrijding die lager is dan de rapporteringsgrens van € 40.000;
- wordt veroorzaakt door een feit/gebeurtenis dat zich voordoet op een moment dat er door het bestuur geen begrotingswijziging meer kon worden vastgesteld;
- is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.

Kostenoverschrijdingen die op grond van het voorgaande als onrechtmatig moeten worden gekwalificeerd, worden hierna op programmaniveau geanalyseerd. Deze worden, voorzien van een toelichting, aan het bestuur verantwoord.

Analyse begrotingsrechtmatigheid	Begroting na wijziging			Realisatie			Begrotings afwijking			Waarvan rechtmatige lasten	Waarvan onrechtmatige lasten	Cat.
	2024			2024			2024					
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo			
Bedragen x € 1.000												
Recreatieve voorzieningen	1.255	4.455	-3.200	2.206	4.634	-2.428	951	179	773	179		f
Vrijetijdseconomie	0	734	-734	0	738	-738	0	4	-4	4		f
Subtotaal Domeinen	1.255	5.190	-3.935	2.206	5.372	-3.166	951	183	769	183	0	0
Algemene dekkingsmiddelen												
Gemeentelijke bijdragen	3.935	0	3.935	3.935	0	3.935						
Subtotaal alg. dekkingsmiddelen	3.935	0	3.935	3.935	0	3.935						
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	5.190	5.190	0	6.141	5.372	769						
Mutaties reserves												
Recreatieve voorzieningen	0	0	0	15	632	-617						
Vrijetijdseconomie	0	0	0	0	0	0						
Totaal mutaties reserves	0	0	0	15	632	-617						
Gerealiseerd resultaat	5.190	5.190	0	6.156	6.005	152						

Toelichting analyse begrotingsrechtmatigheid

Algemeen

Overeenkomstig eerdere bepalingen in het BBV worden alleen de voornaamste begrotingsoverschrijdingen op de lasten nader toegelicht. De lastenoverschrijdingen groter dan € 40.000 worden toegelicht. Voor een gedetailleerde toelichting wordt verwezen naar de analyse op afwijkingen tussen begroting en het overzicht van baten en lasten. Uit de analyse blijkt dat het gaat om overschrijdingen waarbij bij het doen van uitgaven binnen door het bestuur uitgezette beleid is gebleven. Met vaststelling van de jaarrekening werden de afwijkingen formeel geautoriseerd.

7.1.5 Overzicht van begrote en gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Taakvelden (bedragen x €1.000)	Taakveld	Baten		Lasten		Saldo Begroting na wijziging (gem. bijdrage)	Saldo Realisatie
	Code	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie		
		2024	2024	2024	2024		
Economische ontwikkeling	3.1	0	734	734	738	734	-4
Mutaties reserves	0.10	0	15	0	632	0	-617
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.7	1.255	5.380	3.625	3.783	2.370	1.597
Overhead	0.4	0	1	830	851	830	-851
Treasury	0.5	0	26	0	-1	0	27
Gerealiseerd resultaat		1.255	6.156	5.190	6.005	3.935	152
Resultaat (na bestemming)	0.11	0	0	0	0	0	-152
Totaal		1.255	6.156	5.190	6.005	3.935	0

7.1.6 Wet Normering Topinkomens

Inleiding

De Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) zegt dat de totale bezoldiging van bestuurders en hoogste leidinggevend in 2024 met dienstbetrekking niet mag uitstijgen boven € 233.000 inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever bij een voltijd dienstverband.

Overzicht topfunctionarissen met dienstbetrekking

Gegevens 2024		
Naam en functie(s)	Dhr. L.J. Harmsen	
	Secretaris/directeur Recreatieschap Twente	
Omvang dienstverband in fte	1,0	
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja	
Aanvang en einde functievervulling	01/1 t/m 31/12	
Bezoldiging 2024		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€	100.500
Beloningen betaalbaar op termijn	€	15.930
Subtotaal		€ 116.430
Individueel bezoldigingsmaximum	€	233.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t
Totale bezoldiging		€ 116.430
Reden overschrijding maximum		N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t
Gegevens 2023		
Aanvang en einde functievervulling	01/01 t/m 31/12	
Omvang dienstverband	1 Fte	
Dienstbetrekking?	ja	
Bezoldiging 2023		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€	95.202
Beloningen betaalbaar op termijn	€	13.989
Subtotaal		€ 109.191
Individueel bezoldigingsmaximum	€	223.000
Totale bezoldiging		€ 109.191

Tabel 3 Overzicht WNT

Jaarrekening

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de leden van het bestuur in 2024. Dit bestuur wordt gevormd door politieke ambtsdragers vanuit de deelnemende gemeenten. Deze vervullen hun functie onbezoldigd en hebben geen dienstverband bij Recreatieschap Twente. Ultimo 2024 werd het bestuur gevormd door:

Functie	Naam	Gemeente
Lid	de heer A. Maathuis	Almelo
Lid	de heer A.J. Lammers	Borne
Lid	de heer B.J. Brand	Dinkelland
Lid	de heer M. Jajan	Enschede
Lid / vicevoorzitter	de heer J.H. Niemans	Haaksbergen
Lid	de heer E. Nijenbanning	Hellendoorn
Lid	de heer G. Gerrits	Hengelo
Lid	de heer E. Scheperman	Hof van Twente
Lid	de heer M. Lahdo	Losser
Lid	mevrouw E.C. Zinkweg-Ankoné	Oldenzaal
Lid	de heer F.J. Wessels	Rijssen-Holten
Lid	mevrouw U. Bekhuis-Groothuis	Tubbergen
Lid / voorzitter	mevrouw A.E. van der Ham	Twenterand
Lid	de heer R. Kortenhoeven	Wierden

Tabel 4 Leden bestuur per ultimo 2024

7.1.7 Rechtmatigheidsverantwoording

Inleiding

Tot 2022 gaf de accountant naast de getrouwheid een oordeel over de rechtmatigheid. Met ingang van 2023 geeft het bestuur een rechtmatigheidsverantwoording af. Het bestuur heeft hiervoor regels vastgelegd in de financiële verordening 2024.

Verantwoordelijkheid bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd.

Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het bestuur op 4 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 180.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevindingen

Het bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 1.363 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 180. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het bestuur overigens een bedrag van € 1.363 acceptabel op basis van door het bestuur vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Toelichting		Bedrag x € 1.000
Begrotingscriterium		
1A.	Saldo overschrijding lasten programma's	815
1B.	Overschrijding investeringskredieten	-
2.	Ongeautoriseerde reservemutaties	-
Totaal begrotingsonrechtmatigheden		815
3.	Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid	967
4.	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid door het bestuur en daarmee vooraf als acceptabel is geduid in de financiële verordening en toegelicht in hoofdstuk 3.3.	815
Voorwaardencriterium		
	Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	-
M&O criterium		
	Geen bevindingen M&O criterium	-
Totaal afwijkingen rechtmatigheidsverantwoording		815
Waarvan acceptabel		815
Waarvan niet-acceptabel		-

De overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten, investering en baten zijn toegelicht in paragraaf 7.1.2 van deze jaarrekening. Op basis van het vooraf, in de financiële verordening, vastgestelde beleid van het bestuur is dit tijdig.

8 Balans en de toelichting

8.3 Balans per 31-12-2024

Voor resultaatbestemming en na verwerking van mutaties in de bestemmingsreserves (bedragen x € 1.000).

Activa	Eind 2024	Eind 2023
Vaste activa		
Materiële vaste activa	3.942	4.006
Woonruimten	25	27
Bedrijfsgebouwen	1.988	1.883
Grond-, weg- en waterbouwk. werken	467	488
Vervoermiddelen	255	291
Machines, apparaten en installaties	108	129
Overige materiële vaste activa	1.099	1.188
Financiële vaste activa	0	0
Totaal vaste activa	3.942	4.006
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	2.092	419
Liquide middelen	0	366
Overlopende activa	101	79
Totaal vlottende activa	2.193	865
Totaal Activa	6.135	4.870

Passiva	Eind 2024	Eind 2023
Vaste passiva		
Eigen Vermogen	1.566	797
Algemene reserve	79	79
Bestemmingsreserves	1.336	719
Gerealiseerd resultaat	151	-1
Voorzieningen	492	338
Voorzieningen voor verplichtingen	122	66
Onderhoudsegalisatie voorzieningen	370	273
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer	3.150	3.325
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	3.150	3.325
Totaal vaste passiva	5.208	4.461
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	342	89
Overlopende passiva	585	320
Totaal vlottende passiva	927	409
Totaal Passiva	6.135	4.870

8.2 Grondslagen voor resultaat en waardebepaling

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening 2024 is volgens de richtlijnen van het BBV opgesteld. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Algemene waarderingsgrondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de [financiële verordening](#) en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dit betekent dat:

- de rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- de rechtmatigheidsverantwoording een oordeel geeft over de financiële rechtmatigheid waaronder het Voorwaardencriterium, het Begrotingscriterium en het Misbruik & Oneigenlijk gebruik (M&O) criterium;
- het bestuur op 4 december 2024 een normenkader 2024 heeft vastgesteld;
- de rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede de eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - o een verantwoordingsgrens van 3% is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - o een rapporteringsgrens van € 40.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen en toegelicht.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs wordt gedefinieerd als zijnde inkoopprijs en de bijkomende kosten en de vervaardigingsprijs wordt gedefinieerd als zijnde de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen conform de [nota rente en afschrijving](#) bedragen in jaren:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	20
Bedrijfsgebouwen	40
Vervoermiddelen	5-15
Machines, apparaten en installaties	5-15
ICT	3-5
Overige materiële vaste activa	10

Financiële vaste activa

Niet van toepassing

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid kan een voorziening in mindering worden gebracht. Dit is in 2024 niet het geval.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste passiva

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves worden gevormd door het instellen van een format, deze wordt vastgesteld door het bestuur. In dit vast te stellen format wordt aangegeven wat de bestemming is, hoe deze wordt gevormd/gevoed, het wel of niet toevoegen van rente, de looptijd van de reserve en de maximale hoogte van de reserve. Indien het format is vastgesteld kunnen toevoegingen en onttrekkingen plaatsvinden binnen de gestelde normen zonder aanvullend besluit van het bestuur.

Voorzieningen

Voorzieningen dienen naar beste inschatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Ze mogen niet groter of kleiner zijn dan de geschatte omvang van de verplichtingen en risico's waarvoor ze gevormd zijn. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De onderhoudsregulatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) kapitaalgoederen. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is het beleid ter zake nader uiteengezet.

De voorziening voor verplichtingen betreft een voorziening voor verlofsparen en voor RVU. In de artikelen 2.11 en 6.5 van de cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO) is de mogelijkheid opgenomen om verlof te kunnen sparen en gebruik te kunnen maken van de RVU. Aangezien er hier sprake is van een, volgens het BBV, arbeidskosten gerelateerde verplichting dient de waarde van het gespaarde verlof alsmede de waarde van de RVU in een voorziening te worden gestort.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typisch looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door ons gewaarborgd zijn, is op de toelichting op de balans het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

8.3 Toelichting op de balans per 31-12-2024

Bedragen x €1.000

Activa**A. Vaste activa:**

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Investerings met een economisch nut	3.942	4.006
Totaal materiële vaste activa	3.942	4.006

Het onderstaande overzicht geeft de onderverdeling weer van de overige investeringen met een economisch nut en het verloop van de boekwaarde:

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2024	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Desinvesteringen	Investering	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden- en terreinen	0	0	0	0	0	0
Woonruimten	25	3	0	0	0	27
Bedrijfsgebouwen	1.988	120	0	1	226	1.883
Grond-, weg- en waterbouwk. werken	467	31	0	0	11	488
Vervoermiddelen	255	74	0	14	53	291
Machines, apparaten en installaties	108	63	0	0	42	129
Overige materiële vaste activa	1.099	97	0	0	8	1.188
Totaal investeringen economisch nut	3.942	388	0	15	340	4.006

De gedane (des)investeringen in het boekjaar staan in het onderstaande overzicht vermeld:

Materiële vaste activa	Investering 2024
Invest. met een econ. nut in het afgelopen boekjaar	
Werkzaamheden bouwteam beschoeiing Hulsbeek/Rutbeek	11
Aanschaf Froling heater	8
Vervanging schakelkast rioolgemaal RB	4
Renovatie/nieuwbouw toiletgebouw Het Lageveld	226
Aanschaf Curpa Born	25
Aanschaf diverse accu producten parken	38
Aanschaf acculaderboxen	3
Aanschaf Ford Transit Custom bestelauto	25
Totaal investeringen	340
Overdracht Kiosk 1 aan Hulsbeach	-1
Verkoop Opel Vivaro combi	-14
Totaal desinvesteringen	-15
Totaal	325

B. Vlottende activa**Uitzettingen korter dan één jaar:**

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Vorderingen op openbare lichamen	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	28	14
Uitzettingen in 's Rijksschatkist		
Schatkistbankieren	1.548	-
Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen		
Overige rekening-courant tegoeden	0	-
Overige vorderingen		
Debiteuren	81	110
Overige vorderingen	434	295
Totaal uitzettingen korter dan één jaar	2.092	419

De post debiteuren bestaat uit diverse kleine facturen aan verschillende debiteuren. In de post debiteuren zitten voornamelijk vorderingen op de ondernemers op de recreatieparken die door het uitbreken van de coronacrisis uitstel van betalingen hebben gekregen. Post overige vorderingen is de doorgeschoven BTW 2024 in het kader van het compensatiefonds.

Schatkistbankieren

Uit oogpunt van doelmatigheid is in de Wet FIDO een drempelbedrag opgenomen. Hiermee kan een bepaald bedrag buiten de schatkist worden gehouden, dit drempelbedrag is bepaald op € 1.000.000 bij organisaties met een lastenbegroting na wijziging (voor mutatie reserves) lager dan € 50 mln. Dit komt in 2024 neer op een bedrag van € 1.000.000. Het onderstaand overzicht geeft het verloop van schatkistbankieren weer per kwartaal.

Schatkistbankieren	Drempelbedrag	1 ^e kwartaal 2024	2 ^e kwartaal 2024	3 ^e kwartaal 2024	4 ^e kwartaal 2024
Middelen buiten de schatkist	1.000.000	622.843	2.038	3.041	1.162
Percentage buiten de schatkist	19,27%	12,00%	0,04%	0,06%	0,02%

In 2024 was schatkistbankieren was ingesteld met ingang van het 2^e kwartaal.

Liquide middelen:

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Liquide middelen	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Kasgelden	0	2
Rekening-courant tegoeden banken	0	364
Totaal liquide middelen	0	366

Overlopende activa:

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

Overlopende activa	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Vooruitbetaalde bedragen	46	2
Nog te ontvangen bedragen	55	78
Totaal overlopende activa	101	79

De post vooruitbetaalde bedragen betreft een bedrag voor verzekeringen en aanbetalingen met betrekking tot de aanschaf van 2 voertuigen.

De post nog te ontvangen bedragen bestaat uit nog te ontvangen rente schatkistbankieren, nog te ontvangen bijdrage in de extra juridische en onderzoekskosten bij routenetwerken.

De post nog te ontvangen bedragen kan als volgt gespecificeerd worden:

Nog te ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2024	Ontvangen bedragen	Te ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2023
Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk	14	14	0	0
Nog te ontvangen bijdragen overige overheid	32	89	11	22
Nog te ontvangen overige bijdragen	9	20	0	56
Totaal nog te ontvangen bedragen	55	123	11	78

In de post nog te ontvangen bijdragen overige overheid is een bedrag van € 14k opgenomen alsnog te ontvangen rente schatkistbankieren 4^e kwartaal 2024 van de Twentse gemeenten. In de post nog te ontvangen bijdragen overige overheid is een bedrag opgenomen welke de gemeenten nog gaan betalen voor de extra juridische en onderzoekskosten met betrekking tot routenetwerken.

Passiva**A. Vaste passiva****Eigen vermogen:**

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de hieronder weergegeven posten. Het gerealiseerd resultaat 2024 betreft het rekeningssaldo dat ter nadere bestemming op de balans is opgenomen. Voor de aard en de reden van iedere reserve wordt verwezen naar de bijlage. Het eigen vermogen van Recreatieschap Twente bedraagt € 1.415k voor eventuele toevoeging van het resultaat.

Eigen vermogen (x1.000)	Boekwaarde 31-12-2024	Onttrekking	Toevoeging	Boekwaarde 31-12-2023
Algemene reserve	79	0	0	79
Resultaat vorig boekjaar	1	0	0	1
Totaal Algemene reserves	79	-	-	79
Reserve Recreatieparken/ Fietspaden	84	0	0	84
Reserve vervanging en vernieuwing kl toilet RB	9	4	0	13
Reserve vervanging en vernieuwing kl loods LV	30	4	0	34
Provinciale reserve recreatieve voorzieningen	544	0	0	544
Reserve werkplaats HB	35	8	0	43
RV Reserve beschoeiing HB/RB (kap. lasten)	632	0	632	0
Totaal Recreative Voorzieningen	1.336	15	632	719
Totaal Reserves	1.415	15	632	798
Gerealiseerd resultaat	Boekwaarde 31-12-2024			Boekwaarde 31-12-2023
Gerealiseerd resultaat 2024	152	-1	152	-1
Totaal eigen vermogen	1.567	15	784	797

Gebeurtenissen na balansdatum

Voorzieningen Recreatieparken

Op 6 juli 2022 heeft het bestuur een herzien beheerplan groot onderhoud kapitaalgoederen 2023-2027 vastgesteld en dit vormt de basis voor de dotaties en onttrekkingen in deze periode.

Voorzieningen	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	122	66
Onderhoudsegalisatie voorzieningen	370	273
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	0	0
Totaal voorziening	492	338

In 2024 is er voor € 134k gestort in de voorzieningen groot onderhoud (onderhoudsegalisatie) en is er voor € 37k bekostigd uit deze voorzieningen. Zie paragraaf kapitaalgoederen voor een verdere toelichting.

Door stortingen in de voorziening spaarverlof alsmede door herwaarderingen van bestaande aanspraken in deze voorziening is het saldo van deze voorziening gestegen met circa € 9. In 2024 is de voorziening RVU ingesteld waar een aanspraakwaarde van circa € 47k in is gestort.

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar:

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

Obligatieleningen	Boekwaarde 31-12-2024	Aflossingen	Vermeerderingen	Boekwaarde 31-12-2023
Langlopende geldlening BNG	3.150	175	-	3.325
Totaal schulden langer dan één jaar	3.150	175	-	3.325

Onze organisatie heeft één langlopende geldlening. Hierboven treft u het verloop hiervan aan. De totale rentelast voor het jaar 2024 met betrekking tot deze ene lening bedraagt bijna € 95k.

B. Vlottende passiva:

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Onderverdeling vlottende passiva	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	0	89
Overlopende passiva	585	320
Totaal vlottende passiva	585	409

Gebeurtenissen na balansdatum

De in de balans opgenomen netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Netto vlottende schulden	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Banksaldi:		
Schuld aan bankinstelling	-	-
Overige schulden	-	-
Crediteuren:		
Crediteuren	338	87
Diverse overige schulden:		
Kruisposten	4	2
Totaal netto vlottende schulden	342	89

De grootste bedragen in de post crediteuren zijn betaling aan SamenTwente, Coöperatie Centroide, Nijwa Zero en Vebego. Daarnaast zitten er diverse andere kleinere betalingen in.

De vooruit ontvangen bedragen kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Vooruit ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2024	Vrijgevallen bedr. of terugbet.	Ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2023
Vooruit ontvangen bedragen van het Rijk	-	-	-	-
Vooruit ontvangen bedragen van de EU	-	-	-	-
Vooruit ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	-	-	-	-
Vooruit ontvangen bedragen overige	290	-	220	70
Totaal vooruit ontvangen bedragen	290	-	220	70

De nog te betalen bedragen kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Nog te betalen bedragen	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Nog te betalen loonbelasting en overige salaris/loon componenten	95	90
Nog te betalen overige bedragen	175	156
Nog te betalen BTW	25	5
Totaal nog te betalen bedragen	295	251

De post nog te betalen loonbelasting en overige betreft de af te dragen heffingen voor de salarissen van december 2024. De post nog te betalen overige bedragen bestaat voornamelijk uit een te betalen subsidie aan Marketing Oost (€ 74.000), rentedeel 2024 inzake de geldlening (€ 22.000), kosten interim controle € 15.000), naheffing premie Aof (€ 14k) en daarnaast diverse kleinere posten. De post te betalen BTW is de af te dragen ondernemers btw over het 4^e kwartaal 2024.

8.4 Belangrijkste niet uit de balans blijvende verplichtingen

Wij zijn voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende, financiële verplichtingen. Uit de balans blijken slecht die verplichtingen die per einde van het boekjaar zijn aangegaan, waar ook het werk al voor is gedaan maar waar nog geen factuur voor is ontvangen. Die verplichtingen die al wel zijn aangegaan maar waar het werk nog niet voor is gedaan, bijvoorbeeld omdat het over een langlopend contract gaat, zijn niet opgenomen in de cijfers. Voor deze verplichtingen zijn ook geen voorzieningen getroffen waardoor deze ook niet uit de balans blijken. Voor alle niet uit de balans blijvende verplichtingen geldt dat deze ofwel in de (meerjaren)begroting zijn opgenomen, dan wel gelden zijn gereserveerd op de balans of in de risicoparagraaf zijn benoemd. Hiermee is deze categorie voldoende in control. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste verplichtingen.

Inkoopcontracten groter dan € 100.000 inkoopwaarde

Wij hebben een contract afgesloten die elk een inkoopwaarde hebben van meer dan € 100.000. Hieronder staat de categorie aan kosten waarvoor het contract is afgesloten:
MVO-Grauwacke Flachkorn

Verlofuren

De waarde van de overlopende verlofuren is per 31-12-2024 € 75.140. Dit betreft een kortlopende arbeidskosten gerelateerde verplichting met een jaarlijks vergelijkbaar volume, die op basis van het BBV niet op de balans mag worden opgenomen.

RVU

De waarde van aanspraken op grond van de Regeling voor Vervroegde Uittreding is per 31-12-2024 € 47.300. Dit betreft een kortlopende arbeidskosten gerelateerde verplichting, die op basis van het BBV niet op de balans mag worden opgenomen.

9. Gebeurtenissen na balansdatum

Financial lease overeenkomst met betrekking tot de aanschaf van 2 onderhoudsvoertuigen

10. Overige gegevens

10.1 Controleverklaring accountant (volgt)

11. Bijlagen

Bijlage 1 Totaal begrote gemeentelijke bijdrage en resultaat 2024 per gemeente

Gemeente	Aantal inw. per 1-1- 2023	Totaal in rekening gebrachte gemeentelijke bijdrage 2024	Verschuldigde gemeentelijke bijdrage	Verschil (gerealiseerd resultaat) A	Resultaat bestemming B	Saldo (uitkering aan gemeenten) C=A+B
Almelo	73.945	455.336	437.753	17.583	0	17.583
Borne	24.527	151.032	145.200	5.832	0	5.832
Dinkelland	26.743	164.680	158.321	6.359	0	6.359
Enschede	161.331	993.440	955.077	38.363	0	38.363
Haaksbergen	24.500	150.864	145.038	5.826	0	5.826
Hellendoorn	36.253	223.236	214.615	8.621	0	8.621
Hengelo	82.326	506.944	487.368	19.576	0	19.576
Hof van Twente	35.460	218.352	209.920	8.432	0	8.432
Losser	23.362	143.856	138.301	5.555	0	5.555
Oldenzaal	31.931	196.624	189.031	7.593	0	7.593
Rijssen-Holten	38.493	237.032	227.879	9.153	0	9.153
Tubbergen	21.409	131.832	126.741	5.091	0	5.091
Twenterand	33.876	208.600	200.545	8.055	0	8.055
Wierden	24.822	152.848	146.946	5.902	0	5.902
Totaal	638.978	3.934.676	3.782.733	151.943	0	151.943

Tabel 5 Totaal in rekening gebrachte Gemeentelijke Bijdrage

Bijlage 2 Aard en reden reserves

Bestemmingsreserve Recreatieparken/ Fietspaden

De reserve is ingesteld voor verrekening van het onderhoud aan de recreatieparken en de recreatieve fietspaden en voor financieren van incidentele investeringen.

Algemene Reserve

De reserve is ingesteld voor verrekening van de verschillen in het jaarlijkse rekeningresultaat

Provinciale reserve recreatieve voorzieningen

In 2013 hebben we een afkoopsom van de Provincie Overijssel gekregen in verband met het vervallen van de jaarlijkse provinciale bijdrage voor de recreatieve voorzieningen. Vanaf 2013 wordt op diverse posten bezuinigd c.q. extra inkomsten verworven, zodat de begrote provinciale bijdrage verlaagd kan worden. De reserve wordt gebruikt voor het afdekken van het tekort op de begrote provinciale bijdrage. Dit laatste was een harde vereiste van de Provincie Overijssel voor het verkrijgen van de afkoopsom.

Bestemmingsreserve stimulering werkplaats Hulsbeek

Deze reserve is ingesteld om de exploitatielasten van het Hulsbeek te kunnen stabiliseren door de kapitaallasten van de werkplaats te financieren uit deze reserve.

Bestemmingsreserve stimulering kleine loods Lageveld

Deze reserve is ingesteld om de exploitatielasten van het Lageveld te kunnen stabiliseren door de kapitaallasten van de loods te financieren uit deze reserve.

Bestemmingsreserve stimulering klein toiletgebouw Rutbeek

Deze reserve is ingesteld om de exploitatielasten van het Rutbeek te kunnen stabiliseren door de kapitaallasten van het gebouw te financieren uit deze reserve.